Venezuela

I overraskelsernes verden

En rejseberetning fra Venezuela

21.feb.– 9.mrs 1992

Indholdsfortegnelse

Ankomst til Caracas 4

Vandfald for alle pengene 4
Flodtur mellem tepuys 9

Turens højdepunkt 13

Godt på vej til verdens tag 14
Laguna Negro 15
Verdens højeste og længste 19
Dagens oplevelse 20
"En kunstfærdig landsby" 21

Amazonas på en anden måde 22
"Sydtur" 24
Flodtur på Orinoco 28

Margaritta 30
Castillo del Mar 31
Rundtur på øen 34
Driverliv 36

Hjemrejse 38

Allerede i forbindelse med fastlæggelsen af ferien i 1991 besluttedes det at gemme alle uger til foråret 92 med henblik på en tur til Argentina.
Udgifter til ombygning af kontor og en 50-års fest reducerede rådighedsbeløbet så meget, at vi valgte at finde et andet rejsemål, som angiveligt skulle være billigere. Efter konsultation med vores tidligere rejsearrangører (tidligere Gate Eleven, nu Seven C's) faldt valget på Venezuela og Margarita.

D.21.februar tidligt om morgnen kørte Christian og Flemming os til lufthavnen, og da klokken kun var lidt over 6 var der til en forandring ingen farveløl.
Efter at have checket ind på SAS (SK507) til London og købt lidt cigaretter og rigeligt med "gammel dansk", stødte Axel til os på vej ud til fingeren, så vi fik standsmæssig afgang.

Indflyvningen til Heathrow ind over London var helt utrolig: man kommer lige over centrum og kan identificere bygninger og parker i den klare morgensol.
Der er det traditionelle skift til terminal 4, og endnu et meget grundigt eftersyn af håndbagagen, som bliver pakket helt ud. Vi kan konstatere, at vi ikke er de eneste fra morgenflyveren, der skal mod et oversøisk mål, men ellers går tiden hurtigt , inden vi kan gå ombord i British Airways 259 med Caracas som mål.

Vi sidder i rygerafdelingen, og der er kun meget få tomme pladser. British Airways byder en fortræffelig service, som indbefatter udlevering af sokker, sovemaske og tandbørste og -pasta. Af menukortet fremgår, hvad man kan forvente på turen, og dertil er der fri bar!
Ulla sidder ved siden af en finne, der er på vej til Bogota. Snakken går lystigt - på engelsk, og da vi rejser med solen er der egentlig ikke mange, der sover på turen.

Venezuela
Ligger i Sydamerika med en 2800 km lang kystlinie til Det Caraibiske Hav. Det grænser op til Columbia og Brasilien, og mod Guyana, hvor man stadig skændes om tilhørsforholdet for et stort område.
Det er på ca 915.000 km^2, og der er ca 23 mio. indbyggere, hvor de 7 mio bor i Caracas.
Der er flere store byer i den nordlige del, men ellers er landet megt tyndt befolket.

Landet blev opdaget af Columbus på hans tredie rejse.

Venezuela er et demokrati, som allerede i 1964 fik sin første demokratisk valgte præsident. Der er valg hvert 5. år.
Mens vi var der, var der nogenlunde roligt, efter at der i forrige måned havde været forsøgt et militærkup. Det gærer da også lidt i befolkningen, som efter sigende er utilfreds med en tiltagende korruption.

Det er verdens tredie-største olieeksportør, og det afspejler sig i benzinprisen, som er på 50 øre literen. Men hvis man nævner spørgsmålet om øgede afgifter, er svaret hver gang: det er **vores** benzin - vi har allerede betalt for den.

Der er 5 timers forskel på dansk og venezuelansk tid, så da vi lander kl.15 i Caracas har vi været undervejs i ca 13 timer.

Ankomst til Caracas

Den internationale lufthavn er en moderne betonkolods, og her står der en sød ung pige med et "Seven C's"-skilt. Hun er fra *Paradise Expeditions*, som er vores turarrangør hernede. Efter at have fundet et sted, hvor vi kan hæve de første rejsechecks, kører hun os til hotellet i Caracas.

Caracas ligger i læ på den anden side af bjergene i en højde på ca 1000 m, og det betyder, at vi skal køre en lille times tid op gennem bjergene og gennem et par (3) ret lange tunneller. På vejen ses i Caracas udkant de små huse (15-20 m^2) med bliktag klinet op ad bjergvæggene, men også stort anlagte motorvejsnet helt ind i byen.

Vi kommer forbi den bygning, hvor man netop er ved at afslutte en international konference om den truede regnskov, og hvor der er et meget stort politiopbud med maskinpistoler.

Guiden hedder Debbie Bigio. Hun er økologistuderende, og da vi er blevet indkvarteret på *Hotel Avila*, giver hun sig tid til over et par drinks at berette og besvare spørgsmål.

Hotellet ligger uden for centrum i et roligt kvarter. Alligevel er hotellet indhegnet og forsynet med adgangskontrol og vagter. Værelserne er gode, og så er der pool med åben restaurant liggende ved siden af, hvor man kan nyde den varme luft. Vi ser ingen grund til at tage ind til byen for at spise, og indtager vores måltid ved pool'en. Maden er billig, og vi vælger husets rødvin. Det er sidste gang vi vælger vin hernede: den er ikke specielt velsmagende – men til gengæld dyr.

Vi sover fortræffeligt, men bliver lidt skuffede, da det viser sig, at den lyd af plaskende vand, vi har hørt, ikke kun er hotellets springvand: der er tunge regnfulde skyer på himlen. Efter et godt sydamerikansk morgenbord med juice og frugter bliver vi hentet allerede kl.8 for at blive transporteret til lufthavnen.

Vandfald for alle pengene

Vi kommer til at køre i morgentrafikken, som er ret tæt her en lørdag morgen, og indimellem kommer nogle byger.

Den nationale lufthavn (i øvrigt prisbelønnet for sin arkitektur) ligger lige ved siden af den internationale, og er en tro kopi. Den er i øvrigt opdelt i to spejlvendte dele, hvor luftfartselskabet Avensa har den ene del, Aeropostal den anden.

Vi bliver hjulpet igennem indcheckningen, hvor man også ved indenrigsflyvning skal betale en bagageafgift på nogle få kroner pr. kuffert. Snart efter kan vi gå ombord i Avensa VE051 til Canaima, som ligger i den sydøstlige del i en stor

(30.000 km^2) nationalpark, der hedder *Gran Sabana*.
Flyet har en mellemlanding i *Ciudad Bolivar*, som ikke ser ud af noget fra luften. Området er i øvrigt præget af store flade sletter og en stor, hvor man tydeligt kan se, at det er tørtid, fordi vandstanden er meget lav.
Da vi nærmer os Canaima får vi øje på et flot vandfald, og ved nærmere eftersyn ligger der nogle små bygninger ved bredden. Det næste vi ser er en landingsbane: det er *Canaima*.

Da vi stiger ud af maskinen, tænker vi på terminalbygning og bagage, men ser kun en åben, stråtækt bygning. Der holder nogle jeeps med påhængsvogne, og her står der en mand og vifter med arme og ben: vi skal sidde op. Men hvad med kufferterne? Ja, dem skal de nok tage sig af.
Vi bliver herefter kørt nogle få hundrede meter, og kan så stige af på den smalle vej mellem vores *Canaima Camp* og boder med sælgere, der har travlt med at kapre kunder til netop deres turarrangementer i området.
Vi får efter nogen diskussion og aflevering af vores flybilletter nøgle til hus nummer 14. Det viser sig at være et dobbelthus med tag lavet af en speciel palme (taglagte "småkoste"), men i øvrigt pænt og rent og med bad og toilet! Det ligger i anden række i forhold til sandstranden.
Vi har fået udleveret klippekort til måltiderne, som indtages i en stor åben restaurant med direkte udsigt til vandfaldene. Der er to: *Salto Golondrino*, der er delt i tre mindre, og *Salto Hacha*. Selv om det er tørtid, buldrer vandet ned i store mængder. Det er facinerende.
Da vi har spist skal vi have truffet beslutning om, hvilke ture vi vil med på. På Avensa's kontor får vi præsenteret den løsning, vi vælger, og som giver os fuld udnyttelse af vores ophold.

Sammen med tre englændere, der har deltaget i den netop afsluttede regnskovskonference (Lawrence, Nick og Lin) og to ældre israelere, bliver vi kørt mod nord og går ombord i en bongo.
En bongo er en udhulet træstamme i traditionel udformning. Dog har man påsat en ekstra lønning af hensyn til skumsprøjtet, da man har erstattet årerne med moderne Johnson-motorer. Stammerne er så store, at man kan sidde to ved siden af hinanden på tofterne, og der udleveres redningsvest ved ombordstigningen.

Solen
På disse breddegrader er ens skygge ved middagstid ca. ½ meter, og vi ved af erfaring, at man skal tage sig i agt for solens stråler.
Vi har derfor medbragt solcreme med faktor 20 og hat.
De udsatte steder (pande, næse, nakke, knæ) får sin daglige indsmøring, og det betyder faktisk, at vi slipper for forbrændinger og kommer relativt hvide til Margaritta efter en uges forløb.
Dog får Ulla en uventet rød farve, den dag vi er på Orinoco: selv om vi sidder under bådens tag giver lyset og genskinnet fra vandet strålerne adgang, med det resultat, at huden kommer til at skalle senere

Kort, der viser lufthavnen, lejren og vandfaldene

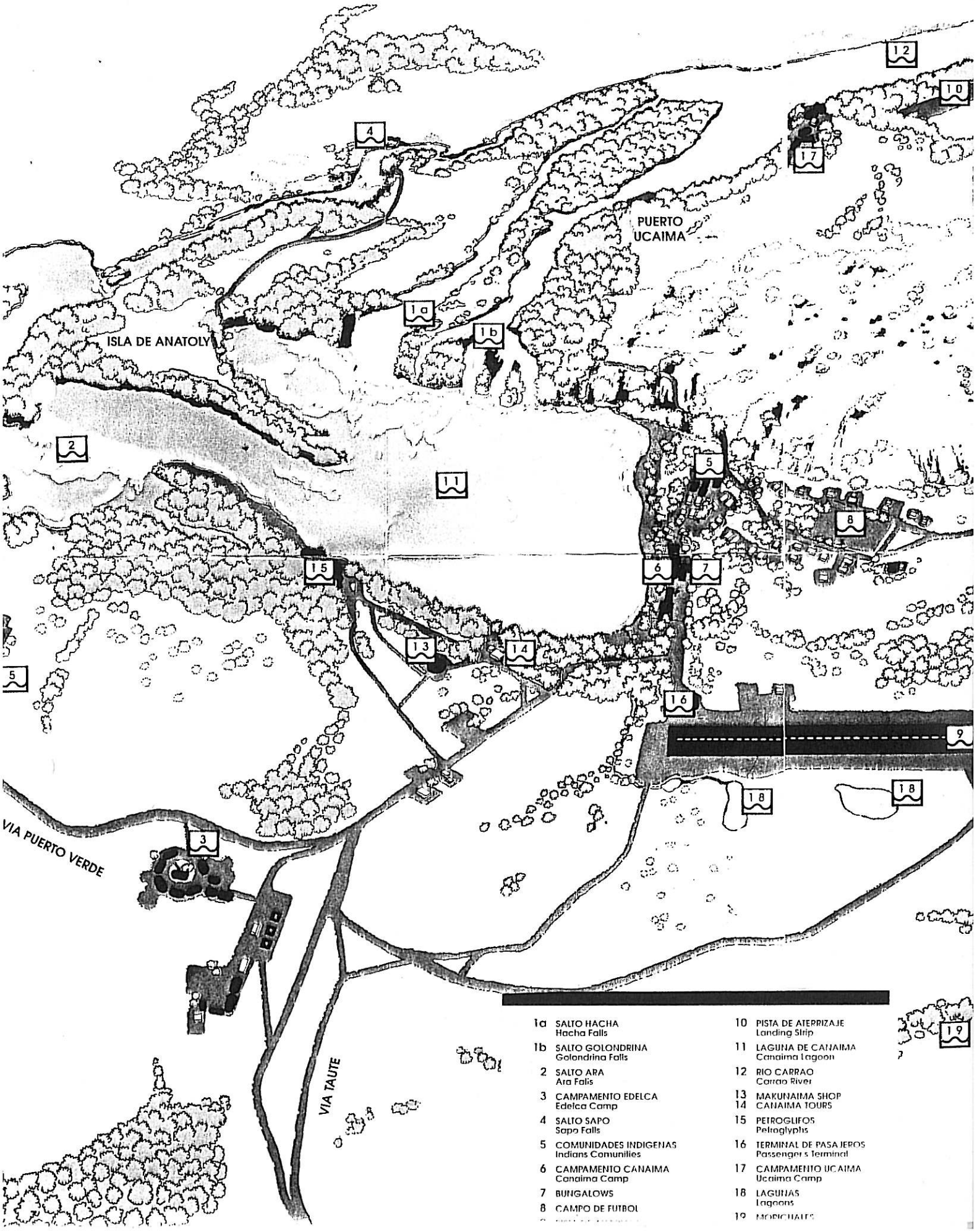

Det spændende plateau omkring Canaima

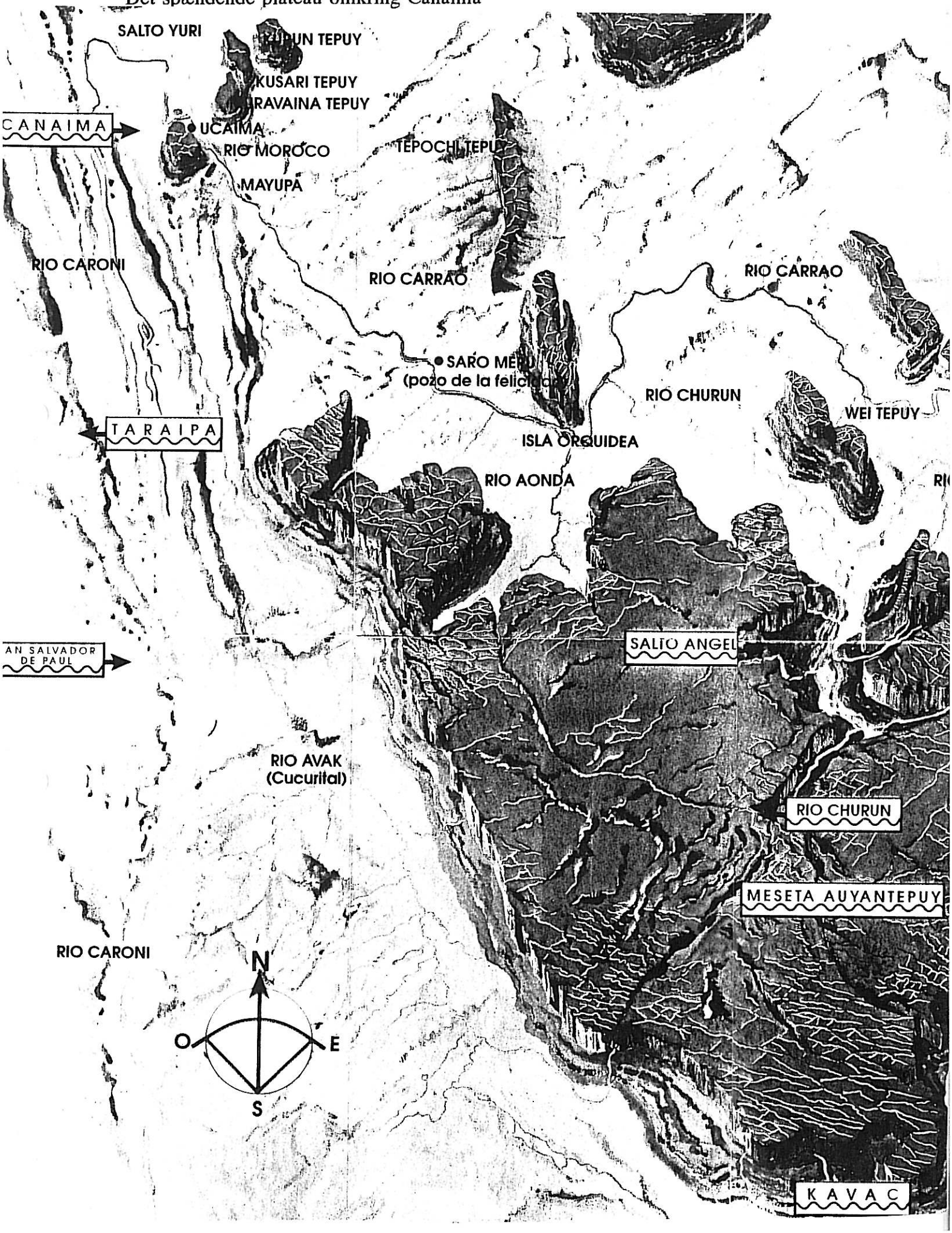

Vi sejler et pænt stykke op ad *Rio Carrou*, hvor der er regnskov på begge sider. Pludselig standser båden op. Nu, hvor motorlarmen forstummer, kan vi høre brusende vand: vi er kommet til et vandfald, vi ikke kan forcere, og må gå i land. Her går vi et godt stykke ad en smal sti gennem regnskoven. Træerne er tynde og slanke i deres higen efter lys, og buskadset er tæt.
Vi når frem til et lille vandfald, og her prøver vi for første gang at bade under et vandfald og svømme i det nedfaldende vand. Det er forfriskende køligt i varmen.

Videre gennem regnskoven når vi ud til Carrao–floden, og kommer nu ud netop ved det store vandfald, vi tidligere havde hørt. Det går ganske simpelt fra bred til bred, og falder lodret et par meter. Det er *Salto Yuri*.
Længere nede ad floden er flotte sandbredder, hvor vi atter tager en svømmetur i det klare, temperede vand. Ikke mindst er den ældre israeler meget opsat på at prøve det hele.
Her ser vi haletudser, små frøer og enkelte mindre fisk.

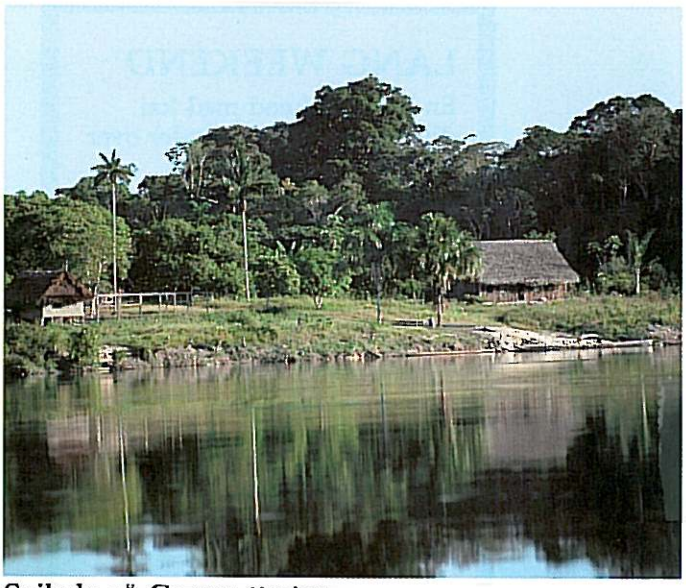
Sejlads på Carrou floden

Da vi er kommet tilbage til båden, går turen hjemad, men køreturen i Land–cruiser'en går nu gennem et savannelignende landskab til en indianderlandsby, med simple lerklinede hytter og hængekøjer. Ved byggeriet kan man virkelig drage nytte af de lige træstammer, der umiddelbart kan anvendes til husene, ligesom de tynde kan bøjes f.eks. til brug for tagkonstruktionerne. Herfra er der udsigt også til det fjerde af vandfaldene, som man ikke kan se fra campen.

Turen slutter i en souvenirbutik, som viser sig at have mange rigtig pæne eksempler på indianerhåndværk. Her er også postkort, så vi køber en pakke, så vi kan få påbegyndt skrivningen til familie og venner.

Det har været en skøn start på ferien, og kronen kommer, da der denne aften er stort åben grill–arrangement i restauranten: her kan man vælge og vrage – og det er rigtig lækkert.
Vi falder mætte og tilfredse i søvn til den monotome lyd fra vandfaldene.

Flodtur mellem tepuys

Næste dag starter Ulla med at bade i lagunen inden morgenmaden. Dagen er afsat til en heldagstur op ad floden, dvs sydpå. Rejseselskabet er denne gang atter Lawrence samt et tysk ægtepar med en dreng, der er en venezuelansk slægtning, så i dag taler vi både engelsk og tysk, og til vores store overraskelse, taler Lawrence et fortæffeligt tysk. Det viser sig, at han har boet og haft sin skolegang i Hannover! Dertil kommer styrmand, udkiksmand og en ganske udmærket guide ("Photo! Photo!" råber han begejstret, når der er noget, der plejer at blive fotograferet).

Post til tiden

Det er ikke nogen enkel sag, at få sendt post. På et sent tidspunkt læser vi i en turistavis, at man med fordel kan tage sine postkort med hjem og sende dem hjemmefra, hvis man vil gøre sig håb, om at de skal nå frem.

Først har man problemet med at finde postkort. Derefter frimærker, og endelig et sted at sende dem.

Kontorer er ikke nødvendigvis åbne: Således var vekselkontoret i idenrigslufthavnen i Caracas ikke åbent på noget tidspunkt, mens vi var der. Tilsvarende var postkontoret her lukket, da ville sende kort fra herfra.

Bortset fra, at vi ikke senere fandt nogle postkort, var de fleste kort blevet modtaget, inden vi kom hjem, så helt galt står det alligevel ikke til.

Vi købte for 100 kr frimærker i Merida, da vi endelig kunne få nogle, brugte for ca 70 kr, og solgte resten efterhånden som vi mødte folk, der ikke havde kunnet finde nogle!

Det viser sig, at i forbindelse med campen er der en indianerlandsby, og faktisk er Lawrence indkvarteret her hos en lokal familie: sover i hængekøje og spiser hos dem. Den passerer vi på vores vej, hvor vi også kommer op lige ved siden af selve faldet. Udskibningen finder sted, hvor man netop er i færd med at lave en bongo. Det er i øvrigt et meget brugt sted, fordi det er sidste stop før de store vandfald. Floden er ret bred her, og vi sejler et godt stykke op ad floden, hvor vi på den

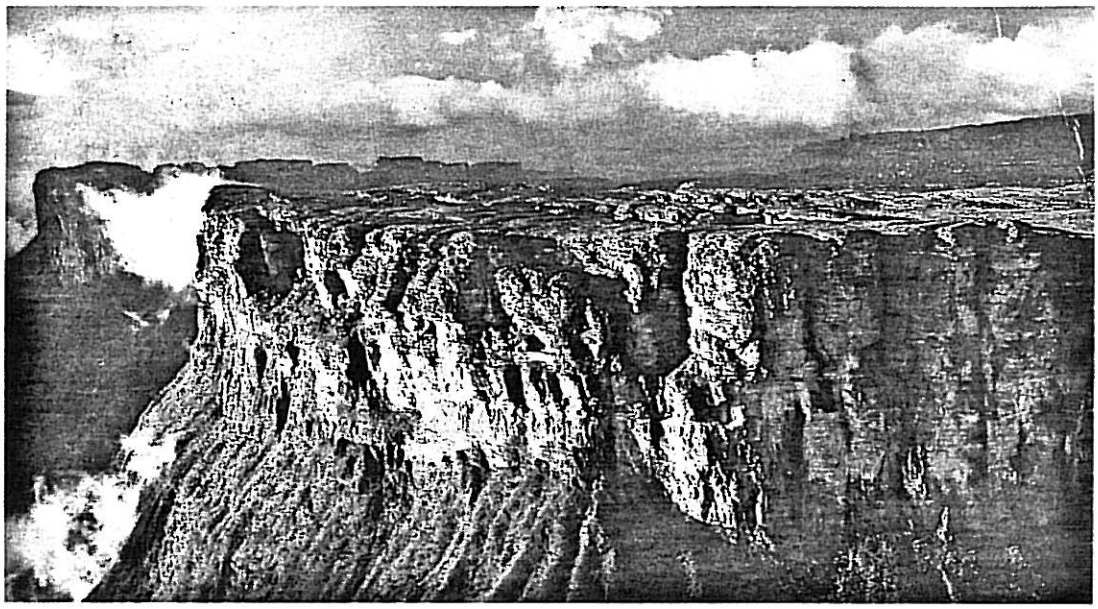

Plateauet Auyan-Tepuy

ene side har skov, på den anden et fladt landskab med få spredte træer, heriblandt også ret store palmer. Da vi nærmer os et fald, bliver vi sat i land og fragtet på en ladvogn efter en traktor. Det er ikke noget langt stykke vi kører i de sandede spor, og alligevel når guiden at opdage fodsporene af en lille panter (eller kattedyr).
Imens vi bliver kørt, sejler bådsmanden op gennem fossen og henter os på den anden side.
Floden er her ca 100 m bred, men det eneste dyreliv vi ser, er nogle enkelte skarv. Højt oppe passerer de første morgenflyvere ind til *Angels Falls*.
Noget efter kommer vi atter til et strømfald, men da vi ikke er så mange og ej heller af den kraftige type, beslutter man sig for at sejle op igennem. Vores tasker mv samles i en stor plasticsæk, og få sekunder efter, at det er gået op for os, at faldet vel er ca 1 meter højt, er vi drivende våde sluppet igennem. Heldigvis tørrer man hurtigt igen.
Naturligvis kræver det erfaring af styrmanden, men vi er endnu engang blevet forbløffede over bongoens stabilitet og manøvredygtighed.
På dette tidspunkt dukker tepuy'erne op omkring os: disse utrolige klippeformationer som virker som et omvendt Gran Canyon. Det store massiv står praktisk talt utilgængeligt med ca 1 km lodrette sider! De er så høje, at skyerne mange steder ligger tæt omkring dem. Toppen af det flade plateua er så isoleret, at der her findes dyr og planter, som ikke findes andre steder i verden.

"Bongo" på floden

Der er ikke meget vand i floden og med jævne mellemrum vågner udkiksmanden op for at signalere, hvor de farlige passager er. Der er ret kraftig strøm, men alligevel er vandspejlet sine steder så blankt som på en vindstille sø.
Vores mål er *Orkideøen*, som ligger ca 35 km og ca to timer fra vores udgangspunkt, og hvor vi skal holde frokostpause. Der er bygget en overdækket spiseplads med plads til et halvt hundrede mennesker, men vi er nu de eneste, der er der i dag.
Indianerne sejler efter træ i båden, hugger det op med en økse og laver et flot

stablet bål, omkring hvilket der placeres træspyd med de tilberedte kyllinger. Hertil serveres brød og salat og cola eller isthe. Herligt og velsmagende.

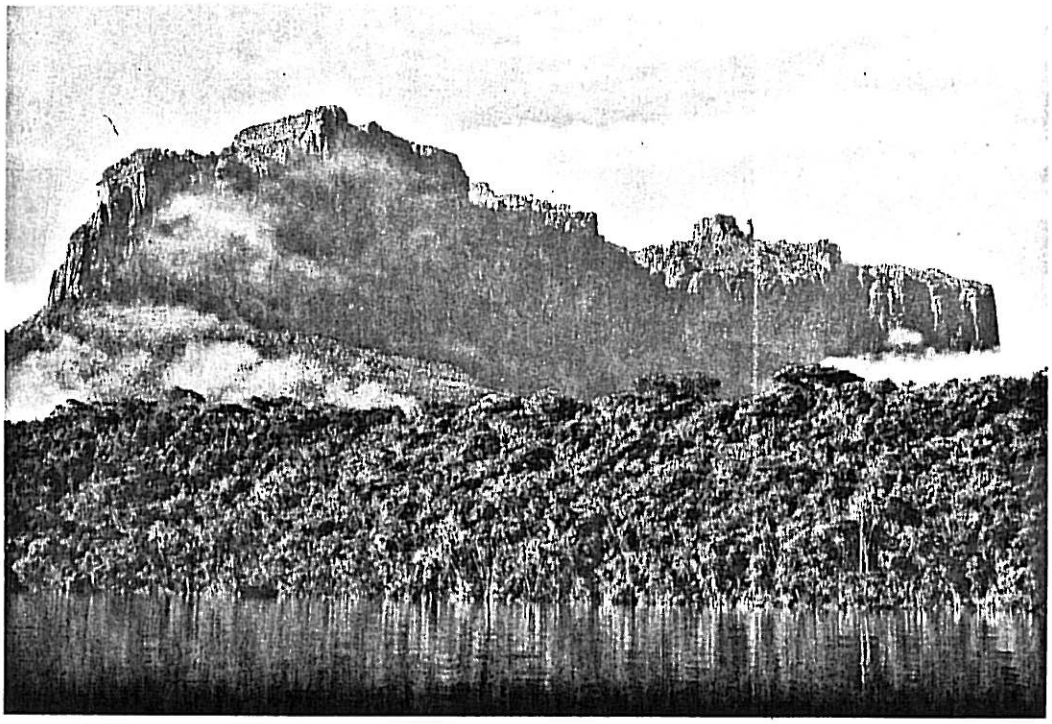

Sejltur op gennem regnskoven

Mens maden blev forberedt går vi rundt på øen, som er fyldt med orkideer i træerne, men som desværre ikke blomstrer på denne tid. Der er også her en fin sandstrand, som vi svømmer fra.

En del af flodsengen er her klippegrund, og på grund af det lave vand kan man her studere, hvorledes hvirvler har slidt små fordybninger, hvor der senere er faldet sten i, som derefter roterende har gjort hullet dybere og dybere – og i nogle tilfælde slidt sig gennem klippepladen.
Med tanker på vores tur på Amazon, bekymres vi et kort øjeblik, da bådens motor får et udfald, men trøstes samtidigt over, at man har medbragt en reservemotor. Den fik vi nu ikke brug for.

På tilbagevejen er skyerne nu forsvundet fra toppene af tepuy'erne, og lyset et andet, og det er et nyt og forandret, malerisk skue. Udkiksmanden ligger for det meste i stævnen, men med forbløffende sikkerhed gør han pludselig tegn til stop: han har set noget, han vil vise os. Højt oppe i et træ langt inde på bredden er der én blomstrende blå orkidé!
Vi får endnu en bademulighed, idet vi gør ophold ved "Wells of happiness", som er endnu et mindre vandfald med en lille sø foran.

Senere forlader vi hovedfloden ind i en flodarm, hvor vi ser både ibis og kingfisher. Målet er et besøg i en indianerlandsby. Der lever en 30–40 mennesker her, som kun taler deres eget indianersprog. Den ligner naturligvis de andre, men her får vi lejlighed til at se, hvorledes de dyrker deres afgrøder: ananas, kartofler, majs, bomuld mm. Her ligger også den mindre bongotype med stævn i begge ender, som er beregnet til at blive roet.

Dagens sidste turoplevelse bliver en vandring under/bagved et at de store vandfald, *Sapo Salto*, og senere vandring henover det! Først en stejl nedstigning ad en smal sti og en klippeafsats hen**under** vandfaldet. Her er udsigten ned til vores camp. Så en endnu stejlere opstigning på den anden side – og så en forbløffende vandring hen**over** vandfaldet, noget der kun kan lade sig gøre fordi der ikke er så meget vand i floden, og fordi floden forsvinder ned under klippepladerne.

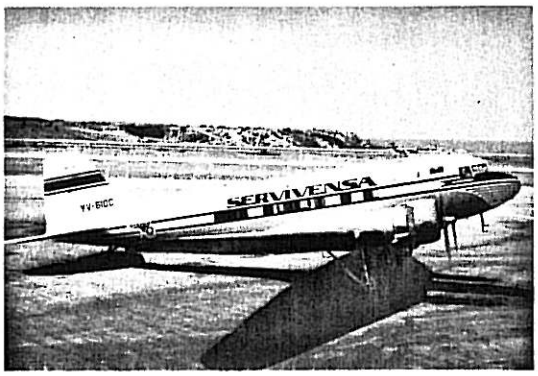

DC3

På de to sidste udflugtsmål har vi mødt flere større selskaber i fuldt–lastede både (bl.a. et hold italienere) – og vi har prist os lykkelige for vores lille, hyggelige selskab.
Vi afslutter dagen med et par drinks med Lawrence inden spisningen, og spiser i øvrigt vores aftensmad sammen med englænderne. De har booket en flyvemaskine til Angels Falls til i morgen, mens vi har bestilt til flyvning i en DC3.

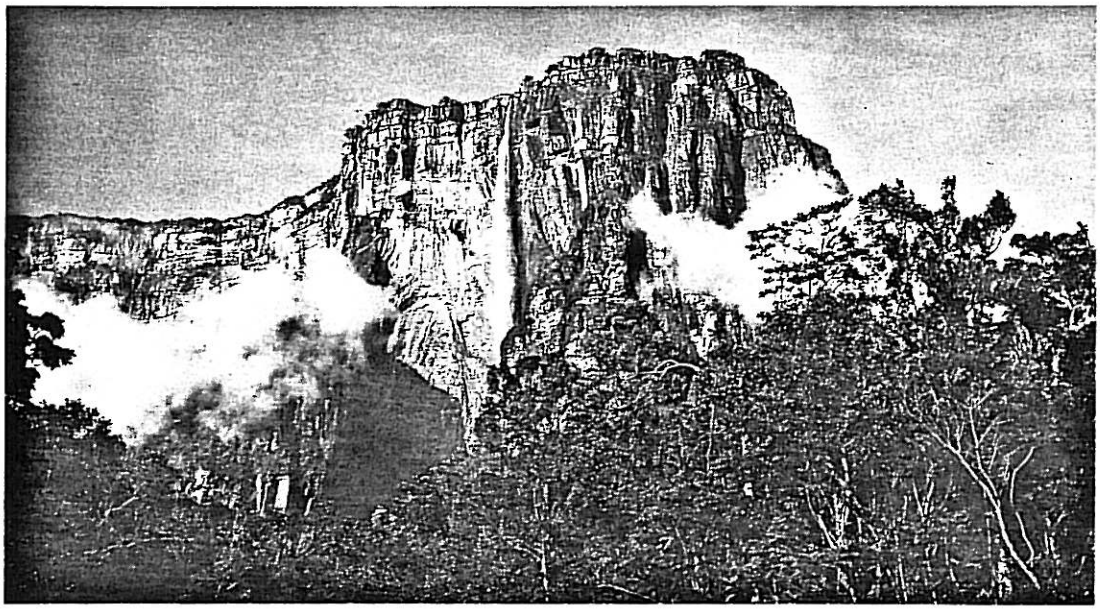
Angel Falls

Turens højdepunkt
Vi skal forlade værelserne kl.9, så vi skal have spist og pakket, inden vi drager af sted.

Til vores undren dukker englænderne op efter det tidspunkt, de skulle være fløjet, men der var åbenbart problemer med deres fly, så de er endt op med også at tage turen med DC3'eren. Det bliver dog uden Nick, der har det skidt, og bliver hjemme.
Maskinen er blevet forsynet med panoramavinduer, så man virkelig kan se noget. Vi får en interessant flyvning ind langs floden, hvor vi nu fra luften kan se alle de steder, hvor vi var i går. Skyerne hænger lidt lavt, men der er færre end dagen før, og pludselig er det der så: *Salto Angel*, verdens højste vandfald.
Faldet blev først fundet i 1937 af en amerikansk flyver, Jimmie Angel, som landede på Auyantepuy. Flyet blev først hentet ned i 1970.

Det styrter ud fra sine 979 m lodret ned og fortsætter i Churun-floden, som i regntiden kan benyttes til at sejle helt ind til faldet. Men på denne tid af året kan man kun flyve.
Der er ikke meget plads til den store maskine, og alligevel vender den inde i selve kløften et par gange, så alle får lejlighed til at se vandfaldet flere gange. Der er god plads i maskinen, og kaptajnen giver lov til, at man kommer ud i cockpittet, så man kan føle fornemmelsen. Det giver anledning til, at der nu findes en venezuelansk katajn, der er i besiddelse af et CATCAS-klistermærke.

Vandfaldet er imponerende flot i al sin enkelhed, her hvor morgensolen står direkte ind på det og skaber flotte regnbuer i vandstøvet. Der er også andre, mindre vandfald: bl.a. et der begynder som fire, og derefter samles til ét.
På hjemturen går piloten lavere og lavere ned til nogle få meter over floden for så at glide ud over Canaimas vandfald med direkte udsigt til vores camp. Det var pengene værd!
Ved afslutningen får vi alle overrakt et flot håndskrevet, pergament dokument, der bevidner vores tur.

Lawrence har vist os et et meget sigende, tre-dimensionelt kort over området, som han har købt for 10 kr. Vi synes det er lidt meget for et stykke papir, og forsøger om vi kan få det som en bonuspakke fra turbureauet, men nej, vi må vandre vejen til souvenirbutikken og ofre beløbet.

Inden vi skal af sted, kan vi lige få tid til den gratis rundfart på lagunen. Atter er vi heldige: før og efter os har bådene været fyldte. Nu er der os, tyskeren og den venzuelanske dreng.
Vi er lige henne at besøge den lokale politistation i campen, ikke fordi vi har gjort

Angel Falls

noget, men fordi man her har lavet en lille udstilling af nogle af de slanger og store insekter, som findes i området, men som vi ikke har set. Her er end dårlig nok en mosquito!

Vi transporteres nu tilbage på samme måde som da vi kom de få hundrede meter til "terminal 1". Her er en bar – og absolut intet andet, men en del trafik af småflyvere ikke blot til vandfaldene, men også til de få byer, der ligger i regionen. Der er ikke meget at se på tilbageturen, da der er ret overskyet, og vi er herefter tilbage i Caracas nationale lufthavn, Maiquetta. Fat i kufferterne, ud gennem bagagekontrollen, ny indcheckning (men ikke altid kontrol af håndbagagen, da apparaterne ikke altid er i brug).

Godt på vej til verdens tag

Vi har et par timers ventetid, som fordrives med at skrive kort og få en øl eller to. Vi skifter også fra de korte bukser til noget varmere, fordi vi jo nu skal op i Andesbjergene.

Turen til Merida (VE099) starter i tæt skydække i Andesbjergene, og efter en times flyvning kan vi selv i denne højde se bjerge på begge sider af maskinen. Vi flyver gennem en dal (ca 15 km bred) i Sierra Nevada–bjergene, som man her også betegner som *Los Andes*. Det er det eneste sted i Venezuela, hvor der er evig sne på de højeste tinder.

Under indflyvningen til Merida klarer det op, så vi kan få et indtryk af den høje, afrundede foldebjerge, hvor vejene snor sig op over trægrænsen (3500 m), hen langs bjergkammene og ned igen. I dalene virker det grønt og frodigt.

Flyet standser med en utrolig opbremsning: det er en af de berygtede landingsbaner, hvor man får specialuddannelse for at lande. Banen udnyttes med undtagelse af de sidste hundrede meter.

Lidt overraskede stiger vi ud i noget, der svarer til en dejlig varm sommerdag i Danmark med høj klar himmel. Lufthavnsbygningen ser ikke ud af meget, – og hvor skal vi få vores bagage? Der er ingen skilte. Da vi forvirrede stopper op, spørger en ung pige, om vi er Mr. og Mrs. Rish, for så er der en for at hente os.

Og det er der. Der står **Glen** med sit skilt, og det viser sig, at man blot skal frem til næste bygning for at få sine kufferter.

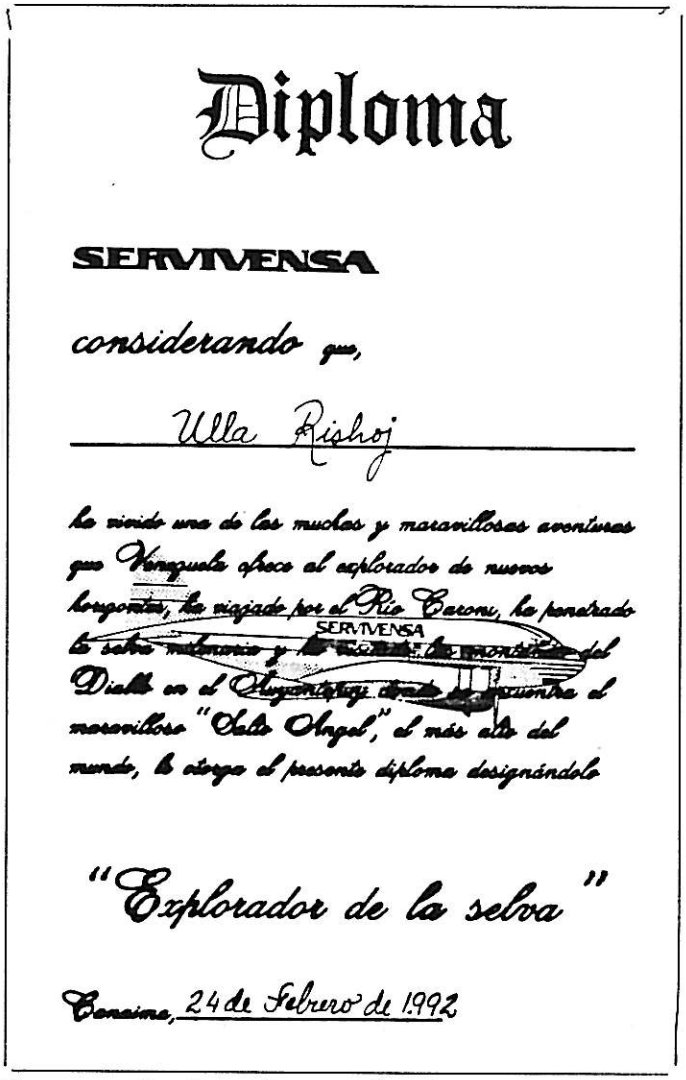

Diploma

SERVIVENSA

considerando que,

Ulla Rishoj

ha vivido una de las muchas y maravillosas aventuras que Venezuela ofrece al explorador de nuevos horizontes, ha viajado por el Río Caroni, ha penetrado la selva milenaria y ha visitado las montañas del Diablo en el Auyantepuy donde se encuentra el maravilloso "Salto Angel", el más alto del mundo, le otorga el presente diploma designándolo

"Explorador de la selva"

Canaima, 24 de Febrero de 1992

Pergamentbeviset på vores flyvetur

På parkeringspladsen holder de gamle, amerikanske dollargrin, og Glen har også et, som opsluger vores bagage og os. Vi skal bo på *Hotel Belensate*, som ligger i byens udkant. Også her er området indhegnet og med port.
Guiden har travlt, så det bliver ved aftalen om afhentning næste morgen.
Da vi kommer ind, fornemmer man straks luksusatmosfæren: lave overdækkede gange, udendørs bar, hvor et gigantisk gummitræ og et antal bougunvilla'er udgør taget. Værelserne er placeret i lave længer, som man når til ad de overdækkede gange, og for vores vedkommende skal vi krydse et lille anlæg, hvor der dels er dyr (panter, abe, gæs og et par store papegøjer, der råber "Ulla") og et nydeligt springvand med hvide kalaer. Værelset er ganske enkelt herskabeligt, med en kingsize seng til tre personer!

Der er en del gæster (tyske), som nyder det udendørs barliv med øldrikning mm. Aftensmaden indtager vi i den indendørs restaurant, hvorefter vi også trækker ud i den lune aften.

Laguna Negro
Glen kommer ved 9-tiden, og vi benytter lejligheden til at få spurgt efter frimærker til vores kort. Man har kun små værdier, men lover at ville skaffe nogle, der kan bruges til "overseas".

Merida er en stor universitetsby på ca 200.000 indbyggere, hvoraf ca 50000 er

studerende. Byen ligger på en afsats i dalen, dvs den er meget smal og langstrakt. Bybilledet præges af 20 år gamle dollargrin og moderne japanske 4-hjulstrækkere. Husene er generelt lave, men der er også en del moderne bygninger, der skyder 4–5 etager op.

Vi passerer tyrefægterarenaen, hvor man netop i slutningen af ugen skal have tyrefægtning mde bl.a. berømte spanske tyrefægtere, som på denne måde kan fordele sæsonen på de to kontinenter.

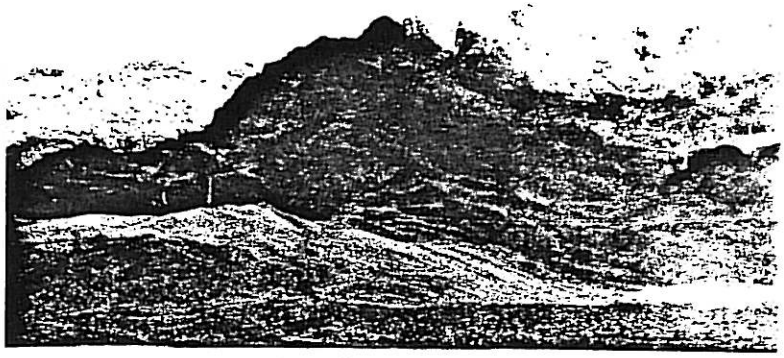

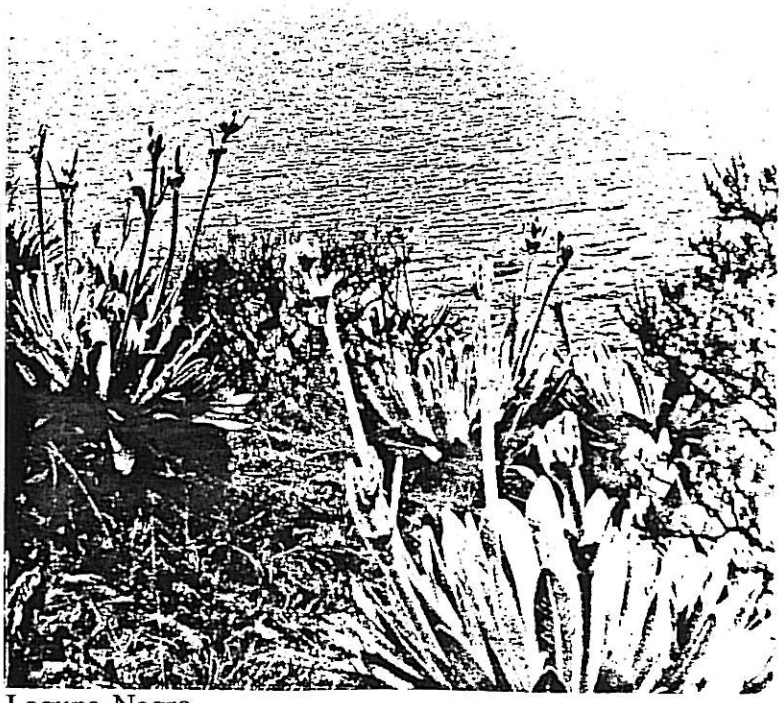

Laguna Negro

Vi skal ad hovedvejen mod Caracas op til *Laguna Negro*. Vejen er en ordinær tosporet vej, der snor sig med bjergene op og ned i det ene sving efter det andet. De mange små vejkapeller vidner om de mange, der er kørt ud i dybet – her er nemlig ingen autoværn– og der er langt ned! Det er efter sigende også årsagen til, at man ikke benytter sikkerhedssele, fordi man så har en teoretisk chance for at springe ud i tide.

Undervejs møder vi utallige mennesker, der vandrer på hovedlandevejen. Der er offentlige busser, men naturligvis ikke så ofte, og så må man jo bruge "apostlenes heste". Cykler ser man ikke.

Landskabet domineres af bjergene mod øst, hvor vi kan se de høje tinder, og dernæst af en masse små landbrug. Der dyrkes afgrøder (majs, hvede, ris, bananer, kaffe og grøntsager) højt op ad de meget stejle bjergsider, og man har ikke ulejliget sig med at bygge terrasser. Resultatet er derfor også ofte, at den frugtbare jord regner bort.

Sæsonen er lang her (året rundt), og man kan nå at dyrke flere afgrøder efter hinanden. Selv om dalen ligger i ca 1600 m højde, kommer her kun meget sjældent sne.

Mange af parcellerne op ad skråningerne er ganske små, og her arbejdes der med håndkraft, mens der anvendes oksespand på de fladere dalstrøg. De mange stendiger mellem markerne fortæller i deres tydelige sprog, at det er et slidsomt arbejde.

Lokale bønder på vej ned

Vi kommer gennem flere små bysamfund, bl.a. *Tabay*, hvor Glen bor, og hvor vi ser glenter. Husene er små, hvide 1-etages hvide huse med høje, blåmalede døre og vinduer. Det ser helt græsk ud.
Vi gør et lille holdt i *Muchuchics*, og da vi kører herfra, passerer vi et kontrolsted, hvor biler og passagerer bliver kontrolleret af maskinbevæbnede politisoldater.
Mange steder langs vejen er der souvenirbutikker med lokalt håndværk, som her er alpacca (billed)tæpper, vævede tæpper, uldne sweaters, og ikke mindst lerting, dels praktiske ting, dels små nips (huse og forretninger i miniformat), som fik tankerne til at gå mod Mexico. Vi holder ved flere, men på nuværende tidspunkt lader vi os ikke friste. Heller ikke hos en meget speciel kunstner, der arbejder i ler.

Hvor utroligt det end lyder, gror der højt oppe i bjergene mandshøje figenkaktus, som netop nu står med masser af gule blomster.
Laguna Negro ligger i 4000 m højde, og for at komme dertil skal man vandre en times tid hver vej. Stien går med kraftige stigninger og fald gennem et sten-

landskab (tropisk tundra kaldes "paramo") med *frailejon*-blomstrer, som kun kan blomstre på højder over 3500 m, og hvoraf der findes mange arter, men der er kun meget få gule tilbage nu. Der er også importerede fyrretræer, men ellers går vi faktisk lige på skovgrænsen. Luften heroppe er tynd, hvilket forøger pulsen og forkorter ens vejrtrækning, og for dovne og svagelige er der da også mulighed for at leje en hest.
Vi møder kun nogle få, og kan gå og nyde den utrolige stilhed heroppe. Kun det nærliggende vandfald høres. Søen er mørk, og ligger langt under os. Man kan gå derned, og man kan også fiske i søen.

Vel tilbage har vi fortjent en god frokost. Den får vi på en rigtig hyggelig restaurant, veludsmykket med genstande fra egnen og med åben ild i kaminen. I baren hænger skinker og pølser ned fra loftet. Vi bliver budt den lokale drink til velkomst: en slags krydret romtoddy, som serveres varm.
Jo, det er stemningsfuldt og lige stedet, hvor man bør indtage den venezuelanske nationalret, en slags velsmagende biksemad med alskens tilbehør af grøntsager, sorte bønner, majsbrød, pandekager mm.
Udenfor er der udsigt til dels 4 observatorier, dels en anakronisme af et hotel bygget i tysk bindingsværksstil og med grønt tag.
Vejen hjem er den samme gennem dalen, men alligevel anderledes for betragteren.

Venezuelaneren har ikke megen veneration for det gamle, hvis der er penge i at rive ned og bygge nyt, men i henhold til vores forholdsorientering skulle Merida være et af de steder, hvor man stadig skulle kunne finde den gamle spanske kultur. Vi aftaler derfor med guiden, at vi afslutter turen med en runde gennem centrum. Her er en kirke i traditionel stil, og omkring pladsen også andre få gamle bygninger – men ellers er det noget ruskomsnusk af mere eller mindre faldefærdigt og mere eller mindre gammelt. Ikke specielt charmerende.

Den aften har Glen masser af tid: dels skal han have kontaktet nogle englændere, der skal med på turen i morgen, dels skal han møde sin søster, der har været med et hold fuglekikkere rundt i Venezuela, og som netop nu kommer til Merida. Det bliver til en lang og hyggelig snak om mangt og meget, hvor vi får rigtig mange oplysninger om forholdene i landet og hans synspunkter. Da søsteren dukker op, skrives der en ny ting på Ullas ønskeseddel: søsteren har en fuglebluse, hvor der er afbildet silhuetter af mange af Venezuelas fugle. Hun vil dog ikke sælge den, og vi kommer ikke til det sted, hvor den er købt.
Blandt hotellets gæster er i øvrigt også et hold unge tyskere, hvoraf navnlig én gør sig bemærket ved at være mindst et hoved højere end mig og dobbelt så bred uden at være kraftig!
Denne aften forbliver vi udendørs til spisningen.

Verdens højeste og længste

Vi har spottet et par englændere på hotellet, som ganske rigtigt bliver vores rejsefæller den næste dag. Det er Robin og Alison fra Manchester. Han er tekstilfabrikant, hun "oh dear!"-typen, men vældig flinke.

Vi skal først op med verdens højeste og længste svævebane op til *Pico Espejo*. Den starter nede i byen på "afsatsen", og her bør man starte tidligt, dels for at undgå trængslen op ad formiddagen, dels for at få tid deroppe, da sidste tur går ned igen kl. 14.

Det er en forunderlig fornemmelse at blive ført ud over afgrunden og derefter langsomt op, mens Merida ligger udtrakt for fødderne af en, alt imens husene bliver mindre og mindre, og man føres hen over bøndernes små, undselige dyrkede parceller. Det er interessant at se, hvorledes vegetationen ændres på hele turen op: her er spændende træer (nogle med tilsyneladende sølvfarvede blade, men det skyldes lystes refleksion), kæmpehøje bambus mm.

Første stop (La Montana) ligger i 2442 m højde, og herfra stiger man til 3452 på La Aguada-stationen. Herfra kan man se enkelte vandrere tage turen nedad ad de små snoede stier. Endelig den tredie station (Loma Reconda) i 4045 m, hvor vi alle stiger af. Forinden har vi lige set et hold drageflyvere kaste sig ud i opvindene!

Vi har taget vores jakker med, men faktisk er vejret på denne solskinsdag som en frisk dansk sommerdag – bortset fra at luften er tynd.

Når vi kan mærke det så tydeligt, er det naturligvis, fordi vi ikke er vante til det, men bjergbønderne i disse højder har faktisk udviklet større lungekapacitet (de har så et omvendt problem i lavlandet, hvor de simpelthen får for meget oxygen).

Bortset fra udsigten op til *Pico Bolivars* top (5007 m) og gletchere, som er ganske imponerende, kan man gå rundt og studere selve svævebanen, som suppleres af en ekstra, enklere bane beregnet til tranport af reservedele mm.

Mere interessant viser det sig dog at være, at der ud over de muldyr, man kan leje til viderefærd, kommer flere til fra fjerntliggende bjergbønder. De har vandret i fire timer med deres afgrøder i sække bundet til de meget små trækdyr, eller kommer trækkende med deres svin i snor. De skal til markedet i Merida for at sælge deres varer.

De bærer de tunge sække hen til arbejdsliften – og kører så gratis ned til byen. Et par dage senere vil turen så gå den anden vej.

Det utrolige er for såvidt, at der faktisk kan dyrkes afgrøder (bl.a. hvidløg) i disse højder, men vi er naturligvis tæt på ækvator.

Merida svævebanen (Merida teleferico) er bygget af et fransk firma fra 1957 til 1960. Over 4 spand fører de 12,5 km kabler op i 4765 m højde.

Vi nåede dog kun til tredie station, fordi kablerne på det sidste stræk knækkede ved et uheld i november. Trafiken er først blevet genoptaget i slutningen af december 1991 på de nederste stationer. Den sidste strækning forventes først udbedret til august 1992.

Turen op til 3. station varer ca 30 minutter.

Også nedturen er spændende: her kan vi som fuglen betragte dalen, hvor vi var i går, og genfinde byer og fixpunkter.

Robin har været inde i byen og kikke i går, men vi får samme lille ophold på kirkepladsen, så Alison også kan se kulturen (kirken er dog nu lukket). Til hendes store begejstring er der et peruviansk orkester, der spiller og danser, og hun får da også købt sig et kassettebånd, som hun "kan spille til opvasken".

Dagens oplevelse

Vi er nu på vej til *Jaji*, som ligger ned mod sydvest.
Vi kører atter bjergkørsel ad en smal og meget snoet vej, som stiger ganske meget. I begyndelsen ses ikke landbrug som i går, men dog noget banandyrkning og kaffedyrkning (blandet sammen fordi kaffeplanten ikke kan lide direkte sol). Her er umiddelbart mere "europæisk" med stejle klippeskrænter, og såmænd også et pænt stort vandfald, hvor vi er ude at strække benene. Det må være en meget benyttet plads, for der er et svineri af flasker og dåser, men også et hav af spændende og farvestrålende sommerfugle. De er desværre vanskelige at fotografere, fordi de er så flygtige, og når de hviler, har de vingerne slået sammen, så man ikke kan se favepragten.

Netop som landskabet begynder at ændre sig lidt til klippefyldte græsmarker med græssende køer, støder vi på dagens oplevelse: midt i et sving kører en mælkebil ind i Glen's bil, da den vil undgå et stort hul i vejen. Det hele foregår i slow-motion, alle kan se det uundgåelige: mælkebilen står solidt plantet inde i venstre forskærm.
Ærgrelsen står naturligvis malet på Glens ansigt, men til vores store forbløffelse bliver der ikke nogen opvisning af sydlandsk temperament fra nogen side. Her står vi så, og alt imens kommer der stadig flere biler både oppefra og nedefra, som naturligvis ikke kan komme forbi, så længe de to biler holder lige i svinget på den smalle vej. Og her skal de blive stående til trafikpolitiet kommer – ellers dækker forsikringen ikke!
En firhjulstrækker forsøger at forcere hullet, men kommer i karambollage med en mudderfyldt grøft. Dette udløser et større vejbyggeri fra de efterhånden mange tilskuere, der nu begynder at finde sten til at fylde såvel hullet i vejen som grøften.
Der bliver gjort mange forgæves forsøg, inden vi er så heldige at få et lift med en lille bus, der tilfældigvis holder i køen for nedadgående: den vender om, og vi bliver transporteret til Jaji.

"En kunstfærdig landsby"

Overskriften er hentet fra rejsebrochuren, som beretter om ælde og idyl. *Jaji* ligger en god times kørsel fra Merida, og da vi nærmer os er der ingen tvivl: snævre, brolagte gader, en "Plaza Bolivar" som i alle andre byer med kirken, rådhuset osv liggende omkring pladsen.

Jaji

Vi bliver sat af ved en hyggeligt indrettet gårdhaverestaurant, hvor man kan spise under halvtaget. Vi får atter fortæffelig mad, og beslutter os for selv at klare sigtseeingen, da vores guide næppe kan komme på den times tid, han nævnte.

Vi starter i det ene hjørne af pladsen, og kan derefter gå fra den ene lille forretning med håndværk: hatte, tæpper, hængekøjer, lerting, ja, Ulla er ved at købe sko, men man kan kun finde den ene af det ønskede par.

Mennesker ser man ikke meget af: det er bjergbønder, som arbejder om dagen, og hvoraf nogle af de heldigste har kunnet omdanne deres huse til strøgbutikker. Der er nogle ganske få huse uden om kernen, heriblandt et slagtehus, hvor huden fra et slagtet dyr hænger tilbage – og så er det sagt. Kirken er ganske pæn og fattig, alt rimeligt velholdt, men der er langt til en sammenligning med **Ouro Petro** i Brasilien.

Da vi ikke kan finde på mere at lave, fortrækker vi til restaurantens bar, hvor vi køber øl til bare 2 kr. (20 Bs). Heldigvis dukker vores chauffør fra opturen op ved 17–tiden for at køre os tilbage. Selv om han kun kan spansk, er han meget beredvillig til at vise os, hvad vi bør bemærke eller fotografere.

Ved 18–tiden passerer vi Glen og mælkebilen, som de stod, da vi forlod dem – men nu er der dog kommet politi på stedet. Vi bliver kørt helt til hotellet, og først ved 19–tiden dukker Glen op igen.

Vi får endnu en lang snak sammen indimellem adskillige telefonsamtaler (med telekort), og pludselig da Glen fortæller, at han den følgende dag bl.a. skal guide for nogle med tilknytning til "Gate Eleven" (rejsebureau), går det op for os, at det hold danskere, der sidder ved siden af os, omfatter Skjoldagers datter.

Senere, mens vi venter på vores mad udenfor, kommer Robin og Alison hen og betror os, at de har ventet en time på deres bestilling – og nu har de spist alt det gode brød – og gider ikke vente mere. Vi har heldigvis bestilt noget enkelt, for

vi har noteret os, at køkkenet er udmærket, men bemandingen ikke stor nok til at tage sig af store selskaber, og et sådant er der netop i aften.

Da Glen har berettet om, hvorledes han somme tider har udnyttet gæsternes formiddag inden flyafgang, beder vi ham prøve at lave samme arrangement med den guide, der skal hente os til lufthavnen: vi vil gerne besøge det lokale marked.
Den næste morgen bliver vi derfor hentet lidt før, og mens vi går på marked, kører guiden i lufthavnen og checker bagagen ind og får boardingkort.
Markedet ligger i en tre-etages bygning lidt uden for centrum og ikke så langt fra, hvor vi bor. I underetagen er det grøntsager af alle slags (dog ikke flot stablede), lange vandmeloner, kæmpeavocado, korn, mel, krydderier. Der er pæne fiskeforretninger og nydelige slagtere. Der er de små steder, hvor man kan købe til den søde tand eller få "en lille en", og der er både kunstige og tørrede blomster (som er meget anvendt).
På de andre etager er der alle mulige andre butikker, de fleste af dem med brugsting - og mange viser sig ovenikøbet at tage "Diners".
Her er mulighed for at købe folkloristisk, og det bliver til et par sko, askebægre og et vævet vægtæppe.
Vi transporteres til lufthavnen, og vi venter udenfor under et træ i et lille anlæg udenfor ventesalen og kan nyde en trio, som spiller og synger latinamerikanske sange for de ventende passagerer.

Flybespisning
Efter den gode forplejning på British Airways og tidligere erfaringer på indenrigsfly i Sydamerika, var det spændende, hvor mange måltider, vi kunne spare ved at spise på flyet, nu da de fleste afgange var om dagen.
Vi tror nok, at vi har fået samtlige versioner af standardserveringen:
- bolle med kød indpakket sammen med et stykke kage
- bolle med kød serveret i hånden
- kage serveret i hånden

Dertil kan vælges mellem kaffe (lille kop) eller pepsi-cola og evt. juice.
Det var altså ikke nogen kulinarisk nydelse eller erstatning for andre måltider

Man får altid udleveret serviet, og det er helt almindeligt også i andre sammenhænge, at man lægger servietten omkring det, man skal spise - og så starter man.
I øvrigt så foregår såvel servering som afrydning med hjælp af bakker, hvilket betyder mange ture gennem gangen for stewardesserne.

Tilbageturen til Caracas giver fin udsigt gennem dalene.

De sidste kort sendes fra lufthavnen. Vi har næsten opgivet at finde flere kort. Når endelig man finder nogle er de fra Canaima og som regel af dårlig kvalitet.

Amazonas på en anden måde

Det er med spændte forventninger, vi sætter os op i flyet mod Amazonas-området. Vi har fået at vide, at vi ikke skal forvente os det samme som i Brasilien,

men hvad så?
Flyet har en mellemlanding i *San Fernando*, og under os er landskabet store flade sletter med småbjerge. Der stiger røg op mange steder, og meget store arealer virker afbrændt. Hvor der fortsat er fugtigt, ligger grønne oaser af træer og palmer.
Floderne er kraftigt reducerede med brede sandbanker, og nogle steder synes hele flodarme at være blevet afskåret i forbindelse med udtørringen. Selv de mange kunstige reservoirer, der ligger i lange lige rækker (bl.a. langs nogle veje og floder), og som normalt skal rumme vandreserverne til kvæget, ser ret tomme ud. Men regnskov er der ikke noget spor af.

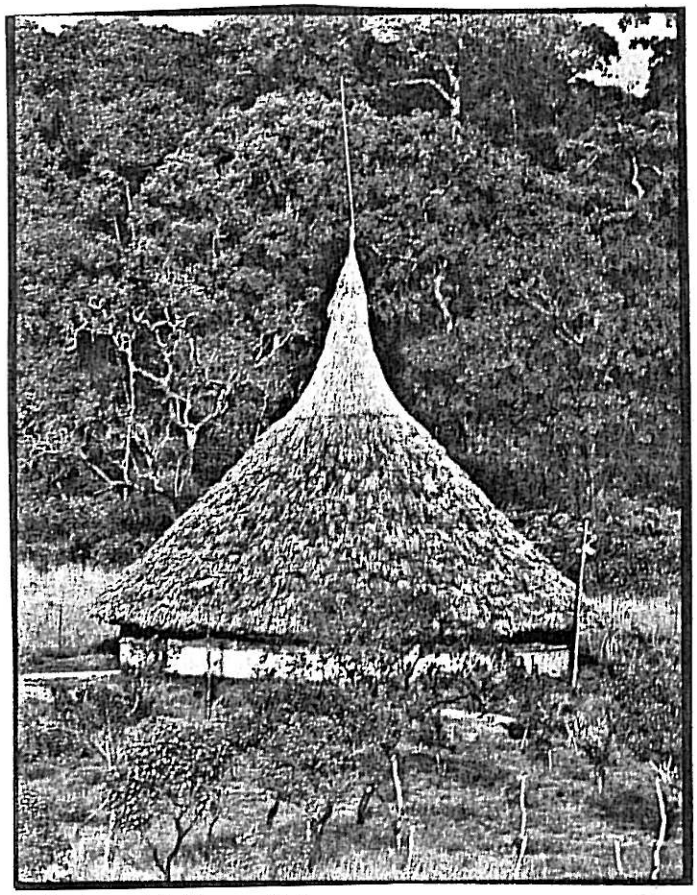
Spisehuset i Camp Calypso

Det bliver ikke meget bedre, da vi kommer til *Puerto Ayacucho*.
Her er til gengæld varmt: da døren slås op stiger vi ud i 38°, og så er vi endda så dumme, at vi går med vores nye guide, Donald, udenfor til bagageafhentning fremfor at blive inde i den svale bygning, indtil kufferterne er fremme på lastvognen. Her udpeges kufferterne, hvorefter bagagemærket kontrolleres.
Vi bliver nu kørt bag om byen til *Camp Calypso*, hvor vi skal bo de næste 3 nætter. Da vi har kørt ca et kvarters tid, drejer landcruiseren pludselig fra landevejen ind på en grusvej. Der er ingen skiltning, før vi har kørt endu et pænt stykke vej, og vi pludselig kan genkende lejren fra brochuren.

Da vi kommer sidst på eftermiddagen, er man endnu ikke kommet tilbage fra dagens udflugter, så vi må nøjes med at blive modtaget af en blandet dyreflok.
Først hilser vi på tucanen, som sidder på en kurvestol og venter på, at vi skal få vores velkomstdrink. Den kommer straks hen, og med hovedet på skrå kikker den efter det røde coctailbær – og smut, så har man ikke det mere.
Desuden vader, flyver og klatrer der 4 store, rød-blå ara-papegøjer rundt, og endelig er der en lille abe, som også er både fræk og nysgerrig, og som giver mine sommerbukser den første patina.
Senere viser der sig flere andre fugle.

I mangel af en chef beslutter Donald, som er af mexikansk afstamning, men uddannet i New York, sig for at placere os i hus 10, hvor det viser sig, at vi er de eneste beboere. Vi beslutter os for en mindre ompakning for at flytte værdigenstande fra den uaflåselige håndbagage til kufferterne, da vi jo ikke kan aflåse hverken hus eller kabine.
Efter at have gået og betragtet et antal mindre firben, gekkoer, en varan på gennemvandring, giver guiden os en lille tur i den allernærmeste regnskov, hvor der er store palmer, bambus og liantræer osv.

Turholdene kommer hjem til badet og en kold øl. Deres jeep har tabt gearkassen ved indkørslen til lejren! Vi mindes kort vores tur til Wirawela.

Calypso Camp
Her er en central kontorbygning med bar, hvor man udover drikkevarer også får byttet håndklæder. Desuden en overdækket terrasse med hængekøjer, en traditionel stor palmebladsdækket bygning til fællesspisning og 10 hytter, alle forsynede med indianske symboler foruden et husnummer.
Hytterne er lerklinede hytter med palmetag, i denne version forbedret med myggenet i de naturlige ventilationsåbninger som udover døre er under tagudhænget og i gavlene. Dørene er lukket med et bøjet søm, men til gengæld er der installeret elektriske vifter i loftet (og elektrisk lys).
Hvert hus er indrettet med seks sovekabiner med et forhæng.
Der er fælles toilet- og badefaciliteter, og der er pænt og rent alle vegne.
Af hensyn til kloakforholdene kommes toiletpapir i papirkurve.

Kl.19 ringes der med messingklokken udenfor spisehuset, og alle kommer myldrene. Det er nu ikke så mange, selv om også guider og personale spiser med (ved deres borde).
Her er maden også god, og vi sætter os sammen med et par unge englændere. Der er også et dansk og et tysk selskab på hver fire personer.

Efter maden kan man hygge sig på terassen, og Donald, som skal være guide for os anbefaler lange bukser, masser af myggespray og hat. Vi konstaterer, at vi har ladet Christians kraftige myggebalsam blive hjemme, hvilket skal vise sig at være en dårlig beslutning.

"Sydtur"
Om morgnen kan man inden morgenmaden kl. 7 lige nå at slentre rundt og iagtage fuglene, og ikke mindst kolibrierne er ret aktive om morgnen. Men det gælder såmænd også de store papegøjer, som er rigtigt elegante flyvere, når de ikke lige sidder og larmer oppe i trækronerne.

På opslagstavlen er der annonceret "sydtur" for 7 deltagere: den tyske familie med to halvvoksne piger, den engelske pige Jan, og så os.
Da man mangler en turbil, får vi "den fine" med faste sider.

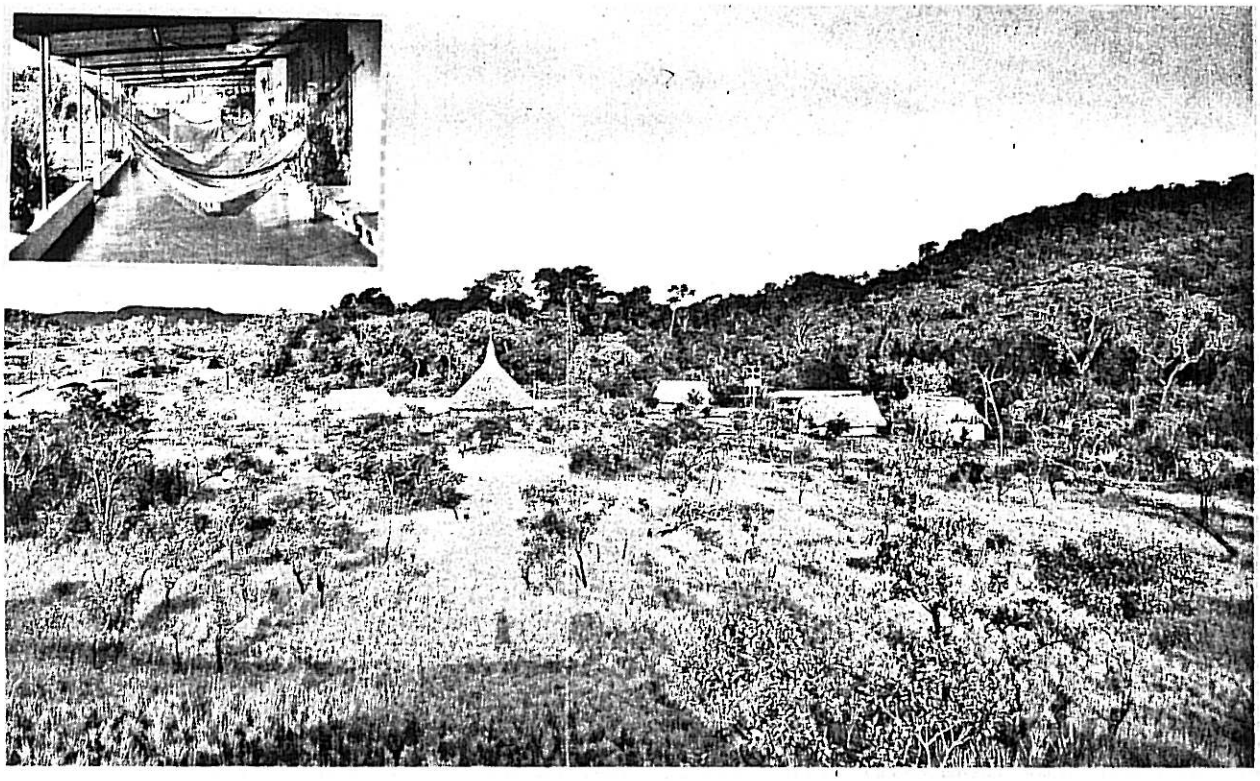

Udsigt over Camp Calypso

Vi kører lidt udenfor byen, og kan undre os over, at der er anlagt fortove hele vejen, kun afbrudt af klipper, som man ikke har gidet fjerne.
Vi starter med et besøg på et videnskabeligt institut lidt uden for byen, hvor man kan studere krokodiller. Det hører til disse lidt kunstige turistoplevelser, for de ligger jo bare og sveder i og ved deres lille basin. Men det skal naturligvis demonstrere, at de findes i området. Til gengæld vil det være yderst usandsynligt, at man skulle møde en, da de i tørtiden trækker sig langt tilbage, til områder hvor der endnu er fugtigt.

Vi kommer nu tættere på det savannelandskab, som vi har kunnet betragte fra luften. Det er gyldent–vissent, og meget af det, der så sort og afbrændt ud, viser sig at være klippeflader, der rager op gennem jorden. De er granit og egentlig lysegrå, men beklædt med en særlig alge, som i tørtiden bliver sort, men som i regntiden er grønlig.
Nogle af disse sorte klipper er markante knolde i landskabet på op til et par hundrede meters højde, bl.a. ligger to knolde på en sådan måde, at de fra en bestemt vinkel ligner en skildpadde.

Orinoco er Venezuelas største flod. Den løber helt herovrefra for ca 2500 km senere at udmunde i Atlanterhavet. I regntiden er den bred og svulmende og kan besejles langt op, men netop nu har man en enestående lejlighed til at gå på den slebne granitbund og se op på de store klipper, der senere vil danne hvirvler og vandfald. Vi tager en sådan lavning fra to sider, hvoraf der er mulighed for en svalende tur i det rindende vand ved den ene. Det er dog kun guiden, der bader denne gang.

Tilbage på landevejen, der ligger som trukket efter en lineal gennem det flade landskab. Vi passerer et par nyere bebyggelser med de karakteristiske små, firkantede huse malet i blåt og hvidt. Vi fik senere fortalt, at statens ejendom normalt bemales sådan, og her var det netop staten, der havde givet indianerne nye bygninger til erstatning for deres lerhytter. Imidlertid er det ikke alle indianere der er tilfredse med ombytningen: de nye huse er måske nok sundere, men de er med deres blik- eller eternittage varmere end den trationelle bolig. Derfor var der også eksempler på, at man havde bygget sine hytter i "baghaven".

En standardfamilie er på 8-10 personer, dog færre i de store byer. Det hænger naturligvis med til opretholdelsen af familien, både mens børnene er arbejdsduelige, og når forældrene ikke kan mere. Således kommer børnene meget tidligt i skole (gratis), for med 10 år at have klaret den obligatoriske skolegang, klar til arbejdet!
Selv om der ikke er nogen prangende rigdom, er der heller ikke nogen forfærdelig fattigdom i pjalter og ingen tiggere.
Generelt er man godt klædt - i moderne løbesko,- og velnærede.

Pludselig holder vi ved en af de store sorte klippeknolde: det er et gammelt helligt sted, og på den næsten lodrette bjergvæg er der tegnet store symbolske tegninger med slangen, solen og mennesket (petroglyffer). Ufatteligt hvordan de har båret sig ad! Det er usikkert, hvilket formål de har haft, men man hælder til den teori, at det har været et helligt sted, og at de har skullet tjene som en advarsel mod indtrængen på området. Der er fundet flere huler og grave i området, og vi ser også noget, som vi kunne opfatte som en stendysse.
Ad sandveje og mellem palmer kører vi til en indianerbosættelse, hvor indbyggerne kommer frem med produktionen af kurve og pyntespyd. Vi køber en kurv for en 10'er.

Vi nærmer os frokosttid, og den vej vi kører på erstattes pludselig af pile på en stor granitflade. Her er et langt, glidende vandfald, hvor man på den glatte granit kan glide flere hundrede meter i vandet som på en "Rodelbahn".
I tilknytning til vandfaldet er der bygget nogle overdækkede grillpladser.
Mens frokosten forberedes tager vi en dukkert i den sø, hvorfra vandfaldet starter, og her ved toppen kan man enten lægge sig i strømmen, og lade den afkøle en, eller man kan hoppe ned i nogle større eller mindre fordybninger og faktisk få

Livet i indianersamfundet er forskelligt, afhængigt af om det er et lille isoleret samfund af lerklinede hytter med palmetag eller lecastenshuse med bliktag, men genrelt nyder man hængekøjelivet såvel ude mellem træerne som inde i husene.
Mellem husene går der høns og grise rundt, mens andre dyr er hegnet inde.
Det nødvendige inventar består at et japansk stereo-rack og et farvefjernsyn, en madonna-figur og på væggen det obligatoriske bryllupsbillede.

I både store og små byer hører det sig til, at der står en stol udenfor huset, så man kan leve med i, hvad der ellers foregår.

dækket hele kroppen. En anderledes oplevelse må man sige.

Efter frokosten skal vi på en spadseretur i regnskoven. Den varer ca en time. Vi må gøre os klart, at dette område, om man så må sige, danner overgangen til den mægtige og utilgængelige regnskov. Dette er egentlig meget godt illustreret ved, at det vejkort, vi har købt, overhovedet ikke medtager den nederste trediedel af landet: der er alligevel ingen veje. Selv om det kun er "secundary rainforest", er det alligevel imponerende, og når først man er gået ind gennem skovbrynet – så er det umiskendeligt regnskov.
Træerne her er generelt nok lidt mindre i omfang og højde end i Brasilien, men skoven er ganske tæt, og det kan væres svært overhovedet at få øje på noget. Man kan høre fuglene, og faldende visne blade forvirrer. Vi må nøjes med en giftig frø og en fantastisk række af bladskærermyrer, som i en ubrudt række kommer vandrende fra et højt træ, via en træstamme over vandløbet og videre til deres store myrebo. Det er et fantastisk syn at se denne lange række af vandrende, lodrette, grønne bladstykker.
Vi konkurrerer med et nærliggende vandløb om at levere fugtigheden. Vi er gennemblødte af sved, selv om turen på den smalle skovsti ikke er anstrengende.
Og her begynder vi så småt at bemærke mosquitoerne!

Efter denne oplevelse aflægger vi endnu et visit i en indianderby. Den katolske kirke har lavet en plan, hvorefter de enkelte indianerbyer tildeles bestemte produktionsopgaver. Den landsby, vi besøger, har til opgave at lave træfigurer. Her laves papegøjer, ugler, ibis mm i alle størrelser. Træet er balsa–træ, så selv om figurerne er store, er de forbløffende lette. Vi får også lejlighed til at se et af "værkstederne", hvor der både er hel– og halvfabrikata. Vi falder for en uro med en masse små papegøjer i flere etager.
Guiden foreslår en øl på det lokale værtshus, som udmærker sig ved at have en kær og kvik odder i et vandløb bag huset. Vi modsiger ham ikke, og får da også et par stykker til at genoprette væskebalancen.

Vi har som sagt ikke set mange dyr, og det er vores guide noget ked af, og sidste mulighed er i denne sidste time før solnedgang at køre ud til Orinoco for at se efter fugle. Der er nogle rimelige lerskrænter, en lille ø i floden, men det er ikke meget, vi får at se.
Til gengæld er området i øvrigt atter en geologisk overraskelse med store klippeflader, skurede og slebne huller, store knækkede klippeflader og stejle klippesider.

Små, kolde øl
Nu er tiden måske inde til at fortælle, at vi ganske vist har drukket mange kølende "Polar"–øl, men omregnet til væske er det ikke så galt: en øl på flaske er på 0,222 l, på dåse 0,25 l. Øllene serveres ofte i isafkølede glas, og den lille størrelse gør, at de sjældent når at blive varme. Og prisen er behagelig: i butikkerne 16 BS, i små ydmyge steder 25 BS og ofte 40. Kun i Canaima var prisen højere, ca 75 BS. Øllet er i øvrigt ganske fortræffelig og siges at rangere blandt verdens top–ti–øl.

Vi kommer trætte og beskidte hjem til lejrens velsignede bad.

Der er ikke kommet nye gæster til i dagens løb, så der er kun os syv turister tilbage, og vi fortsætter med at være sammen med Jan, som skal rejse næste morgen. Da Jan er gået til ro, kommer Donald og gennemgår ret grundigt morgendagens forløb med os over et par pilsnere.

Flodtur på Orinoco

Den næste morgen kommer Jan dybt fortvivlet og meddeler, at hendes film ikke har spolet med rundt, så hun har ikke ét billede fra den foregående dags tur. Vi har naturligvis lovet at sende hende et skønsomst udvalg af vores.

Vi har hørt meget om en italiensk guide, som er ny på stedet, og hende skal vi have på dagens tur. Foruden hende er indianeren Carlos med (han har ellers ansvaret for bl.a. el i campen).
Denne gang hedder det en tur på Orinoco, og vi starter med at køre ganske langt gennem savannelandskabet ad hovedlandevejen, hvor vi igen bliver kontrolleret på en permanent politipost. I dag er der mange mennesker på lastbilerne: det er lørdag, og de har fået et lift ind til Puerto Ayucucho (indkøbsdag).
På vejen ned til floden kører vi gennem et sandet, bevokset areal med høje træer: dette område er totalt dækket af floden i regntiden, og området genfødes år efter år.

Vi er kun os to, så det er jo lidt flot, at der kommer en flot overdækket flodbåd bare til os. Vi er altså i alt kun 5 på denne tur, hvor bådsmanden forbliver på skibet hele tiden.
Også dette skib er en udhulet træstamme, men af uhyre dimensioner: her er der bænke til 2 x 2 personer + midtergang – og den er lang. Den sejler absolut ligesågodt, som dem vi prøvede på Rio Carrou.

Vi har næsten ikke fået lagt fra land, før vi gør første stop ved indsejlingen til en grotte, som er tør på denne tid af året, og hvor der er masser af små, insektspisende flagermus. Selv om man har set flagermus før, er det altid interessant at se dem tæt på.
Lidt efter går vi i land på klippeformationen. Det er en stor, stejl høj knold. Den er helt sort af de tørre alger (havde de været våde havde vi ikke kunnet klatre de 300 m op).
I de mange sprækker og fordybninger kan man nu konstatere naturens rigdom. En lille smule sandjord, nogle frø – og så myldrer planterne op. Det er både kaktus, blomster, små buske, og der er faktisk hele oaser med små lunde af palmer og træer og med et rigt fugleliv. Vi er usandsynlig heldige, at det er en del overskyet, så vi dels slipper for den direkte, hårde sol, men også for meget varme og reflekterende sorte granit – og alligevel er det varmt.

Da vi kommer ned til båden, er vi så heldige, at vi ser en enkelt ferskvandsdelfin. Det er heldigvis et nysgerrigt dyr, så ved monotome klask på vandet kommer der flere op, og de springer flere gange op for at se, hvad der sker. De er utroligt hurtige, og man når kun lige at få et glimt af deres lysegrå ryg (til forskel fra Amazon-flodens lysebrune), når de skyder op gennem vandet.

Vi krydser floden, og på den anden bred tager vi en kort svømmetur, men vandet er ikke så rart som ved Canaima: bunden er lidt slammet her og navnlig er vandet for varmt, idet det har legemstemperatur, så man afkøles faktisk ikke meget.
På denne tur ser vi en del fugle: den gul-sorte nationalfugl, hejrer, fiskeørn, fortidsfuglen, hvis fjerdragt ikke er vandafvisende.

Med den ringe last tør bådsmanden godt vove sig hen over et meget lavt område, hvor det synes, som om vi hele tiden er ved at støde på grund. Det giver adgang til en flodarm, hvor der opholder sig masser af farvestrålende, toppede "svarefugle".

Frokosten bliver serveret på båden af Carlos, som i øvrigt er god at have med, for selv om han ikke taler engelsk, forstår han nogle brokker, og med lidt god vilje kan vi også forstå hans spanske, så det er ganske vellykket, og han stråler som en sol, når han kan få lov til at fortælle.

Efter at have passeret et olieindskibningsanlæg krydser vi floden for at foretage landgang i Columbia. Guiden fortæller naivt, at man kan opsøge den lokale politistation og få et stempel i sit pas, men det frabeder vi os på det bestemteste. I øvrigt må det at kunne notere endnu en sydamerikansk stat på sit rejsekort være den eneste årsag til, at man har indlagt dette besøge på turen. Her er fattigt, snavset og beskidt. Der er nogle butikker på den grusbelagte hovedgade på ca 300 m (hvor Carlos i øvrigt køber jokking-sko), men for os er der overhovedet intet spændende at hente.
Jeg tror nok, at guiderne synes, at vi var nogle meget kedelige turister. Ikke engang fortovsrestauranten kunne friste. Nej, så hellere tilbage til Puerto Ayocuchu.
Der kommer vi så til i god tid før den aftalte afhentning, så vi byder på en øl på den lokale "Langelinie", hvor der er grænsestation (men ingen kontrol) og en statue af Simon Bolivar. Faktisk er der denne sene eftermiddag tordenvejr inde over Columbia. De andre aftner har vi ligeledes kunne opleve nogle enkelte lynglimt i den i øvrigt bælgmørke aften.
Bilen fra camp'en kommer til tiden, og på hjemlig maner kommer chaufføren og giver hånd, da han kommer.

Aftnen er vores egen i camp'en. Der er kommet nogle private venner til lejrchefen. Man kan nyde den klare stjernehimmel – og undrer sig over, hvor månen er henne. Den ser vi først igen i liggende stilling på Margarita.

Efter morgenmaden skal der pakkes og tages afsked, og både Donald og Carlos kommer og giver håndtryk. Ved afrejsen får vi hver en lille lerhytte som souvenir. Lejrchefen skal alligevel til lufthavnen med sine venner, så vi kommer standsmæssigt af sted.

Donald har fortalt, at der er en udmærket forretning med lokalt håndværk i lufthavnen, og vi finder da også et lille hjørne, hvor der er et godt udvalg af forskellige kurve, masker, træfugle osv. Her får vi suppleret vores kurvebeholdning (5 stk. 100 kr), og kan nu rejse hjem med god samvittighed.

Formentlig på grund af naboskabet til Columbia, bliver vi ikke bare undersøgt på kryds og tværs, håndbaggagen endevendt, men også indskrevet i en stor bog med pasnummer og det hele.

Efter at vi er kommet ombord får vi udleveret et særligt transitkort, hvilket skaber tvivl om vi er med rette fly. Tvivlen øges, da vi ovenikøbet starter før planlagt afgang, og tilmed snakker passagerne så højlydt, at vi ikke engang kan høre annonceringen af flyet og dets destination. Vi er kommet med det rigtige fly, og kan konstatere, at når flyet i øvrigt er fyldt, kan det ligeså godt flyve. Transitkortene bliver inddraget ved mellemlandingen i San Fernando.

Bolivar

1. personen

Alle vegne støder man på navnet Bolivar. Bygninger, gader, pladser. Statuer viser os en mand, Simón Bolivar, som var Venezuelas (og flere andre staters) befrier fra spanierne. Han var født i Caracas i 1783, og efter uddannelse i Europa spillede han en fremtrædende rolle i uafhængighedskampen fra 1811. Han døde i 1830.

2. pengene

Pengene hedder også Bolivar (med trykket på LI)
De findes i sedler og mønter.
Jeg havde ekstra indkøbt en lille regnemaskine for at kunne omregne valuta, men det viste sig at være overflødigt, idet vekselkursen til US $ svarede til, at vi kunne nøjes med at trække et 0 fra bolivar'en – så havde vi beløbet i kroner.
Drikkepenge forventes, og det var derfor hele tiden et spørgsmål om at holde på de små sedler, så man kunne være "rundhåndet".
En "standardløn" er på ca 800 Bs om måneden.

Mens hverken lokalbefolkningen eller virksomhederne betaler ret meget i skat, har man love, der betyder en ekstra 10% skat på alle udenlandske turister.
Det betyder, at man som turist f.eks. på Margaritta nemt kan komme til at betale næsten 90 gange så meget som den stedlige befolkning.
Man betaler heller ikke ejendomsskat, før huset er bygget færdigt. Resultat: mange huse står beboede, men med antydning af endnu en etage!

Margaritta

Endnu et ophold i lufthavnen – og så afgang til Margaritta. Det tager en halv times tid. Fra luften kan vi se flere andre små tropeøer. Øen er et yndet feriemål for venezuelanerne: ikke blot er vejret stabilt her, men øen er toldfrit område, og kan tilbyde både billigere varer og varer, som man ikke kan købe på fastlandet.

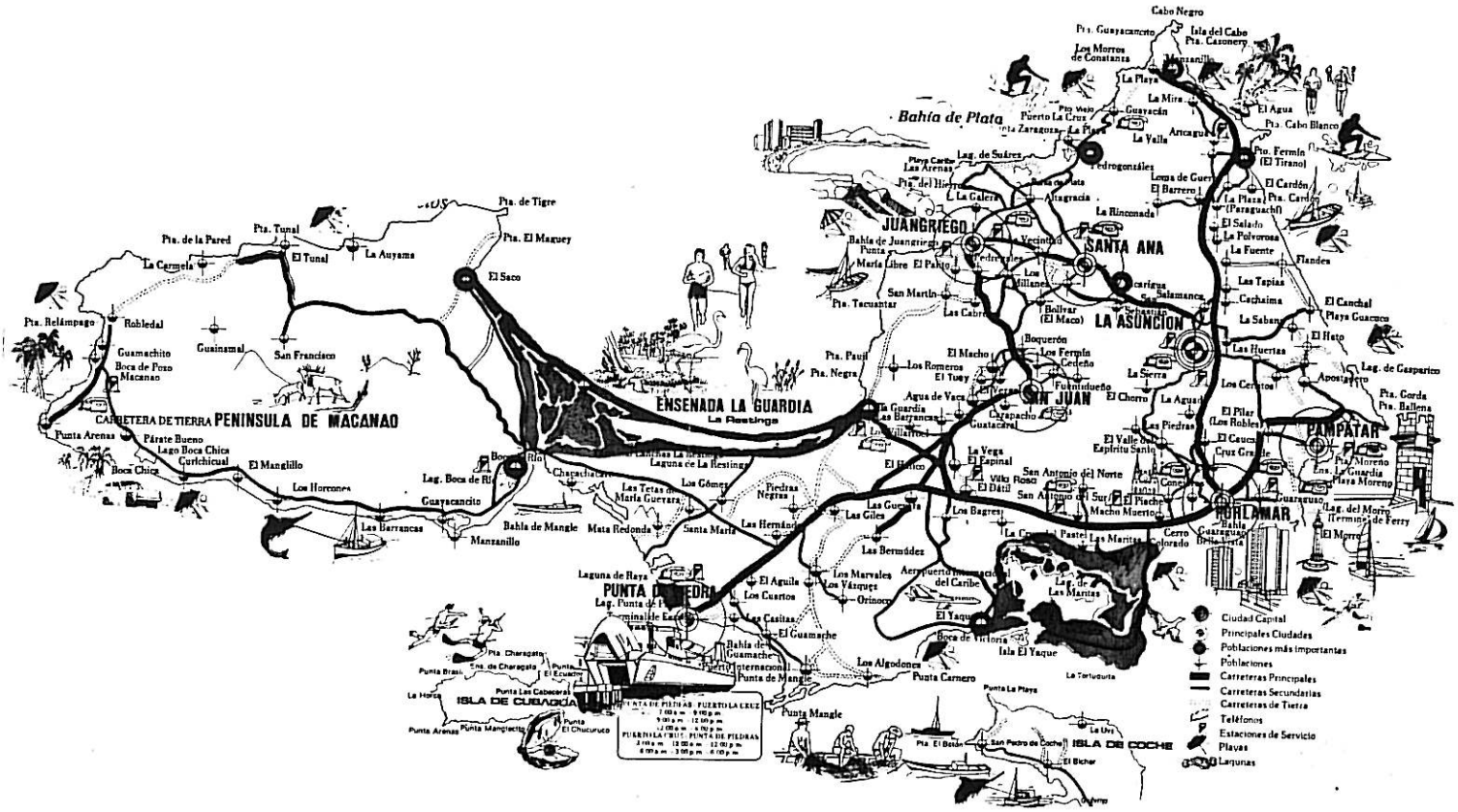

Da vi lander, går vi ud gennem halen, og er her ved at blive blæst omkuld. Vi tror først, det er på grund af jetmotorerne, men konstaterer så, at det er helt almindelig meterologisk luft. Det blæser virkelig kraftigt!
Der er en guide, der tager imod os, og som sørger for at få os i en taxa, idet han meddeler, at en guide vil kontakte os på hotellet følgende morgen.

Taxa'en er et stort, gammelt dollargrin, godt nedslidt, og nu kommer så næste overraskelse. Efter endnu en vejkontrol med maskinpistolbevæbnede nationalgardister, går turen nordpå til Juan Griego gennem et stort set fladt landskab som er bevokset med meterhøje søjlekaktus og store, blomstrende figenkaktus. I øvrigt intet opdyrket, ingen beboelse.

Efter ca. ½ time kører vi gennem *Juan Griego*, hvor mange mennesker sidder og står langs hovedgaden, ventende på dagens karnevalsoptog, thi det er i mellemtiden blevet karnevalstid, hvilket er ensbetydende med fire fridage – og ekstra trængsel på øen. Man siger, at der er så mange mennesker på strandene, at man ikke kan se sandet!

Castillo del Mar

Et pænt stykke udenfor byen ligger så *Castillo del Mar*, hvor vi skal bo resten af ferien. Det svarer til forventningerne: 4 bygninger omkring en swimming-pool,

udendørs bar og restaurant i tilslutning hertil.

Castillo del Mar

Der er 4 lejligheder pr. opgang, men ikke alle lejligheder er udlejet, så vi har god plads.
Lejligheden er god med opholdsstue kombineret med køkken, soveværelse og to badeværelser – atter med forbud mod toiletpapir i klosettet.
Køkkengrejet kan man låne i receptionen, men vi valgte nu at lade andre arbejde for os, og indtog morgenmaden i restauranten. Men i øvrigt bliver der gjort rent hver dag, ligesom man får rene håndklæder hver dag.

Ingen myg, ingen gekkoer, men en enkelt bleg springfrø med sugekopper på fødderne forskrækkes, når jeg tænder lyset på badeværelset om aftnen.

I receptionen er der opslag fra såvel "Gate Eleven" som tyske bureauer med turforslag ikke bare på Margaritta, men også til andre øer i Det Caribiske Hav.

Hotellet ligger ca 25 minutters gang fra byen, og også et godt stykke vej fra stranden, men der er gratis bustransfer til strandene hver dag, så det er ikke noget problem.

Da vekselkontoret i lufthavnen stadig har været lukket, er vi efterhånden ved at trænge til penge. Til vores overraskelse kan man ikke veksle på hotellet, og derefter viser det sig, at her i karnevalstiden er mange forretninger og funktioner lukket, bl.a. bankerne. Vi får dog vekslet i et lille vekselkontor, som vi også må ty til senere, fordi det stort set har døgndrift.

Næste dags op ad formiddagen kommer der en dansk-talende guide, der skal finde nogle nyankomne nordmænd. Han spørger pænt til os og sørger for, at vi får en velkomstdrink. "Seven C's" kender han ikke noget til!
Den guide, vi forventer skal introducere os til øen, dukker ikke op, så efter at have nydt formiddagen ved pool'en, beslutter vi os for at se nærmere på omgivelserne.
Turen går gennem et øde, vildtvoksende område. På et tidspunkt har man planlagt en storstilet udbygning, kloakeret, anlagt veje mv – men så besluttede man ikke at ville tillade højhusbyggeri – og så standsede den udvikling. Nu har kaktus, små buske og træer taget området i besiddelse og danner grundlag for et rigt dyreliv. Her er først og fremmest fugle, men også frøer, slanger, skorpioner, kæmpegræshopper på ca 15 cm samt vilde katte.

At livet ikke alene er lutter lagkage fremgår af fundene af adskillige udtørrede lig af slanger, hund og frøer.

Det er varmt at gå her, så efter den halve time har vi fortjent en øl hos *Roberto*, som er en restaurant, der ligger direkte ud til bugten. Her kan vi sidde under palmerne og nyde udsigten over de små fiskerbåde og iagttage pelikanernes flotte fiskeri. Der er også en del fregatfugle.
Vi går langs stranden videre forbi stedet, hvor fiskerne lander deres fisk om morgnen, og orienterer os lidt om forretninger og priser. Vi når lige akkurat at få købt cigaretter og ét håndklæde, inden forretningerne lukker kl.15.

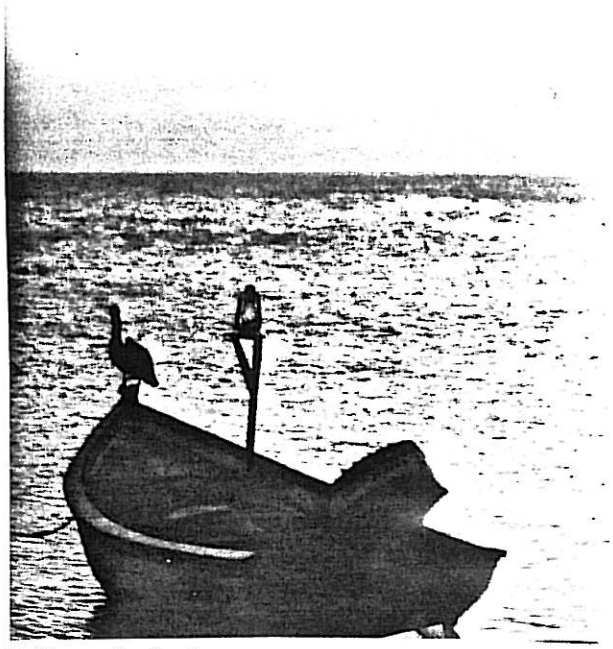

Pelikaner i solnedgang
Juan Griego

Spotpriser
Der er ikke meget, man får lyst til at købe på Margaritta.
Det blev til store badelagner til ca 50 kr, men ellers er det tobak- og spirituspriserne, der kan få en til at spærre øjene op:
Cigaretter, made in USA, 4 kr for 20 stk.
Gin og whisky ca 20 kr for 70 cl for mærkevarer – og så den lokale rom, som man kan købe for ca. 13 kr literen for "slavemærkerne", 17 for de bedre.

Forretningerne er ellers et kapitel for sig, når det drejer sig om sortimentet.
Næsten uanset hvad man handler med, kan man være næsten sikker på, at der kan købes cigaretter, øl & vand samt spiritus.
Der må også være en fremtid for vinduesdekoratører og for butiksindrettere: de fleste er en gang rodebutikker.
Ellers er der naturligvis specialforretninger: Mange lædervarer, men ellers også her stor indflydelse af Nike, Reebok og hvad mærkevarerne ellers hedder.

Roberto er i øvrigt stedet, hvor man skal se solnedgangen, så vi vender tilbage igen – men lige nøjagtig for sent til at se en skyet solnedgang. Senere får vi skyfrie solnedgange, men de er ikke så farverige (røde), som vi havde forventet.

Uforvarende kommer vi på vejen hjem til karnevalsoptog: karnevalsdronning, tableauer, musik, udklædte voksne og børn. Her er både samba og steelband!
Og langs ruten står folk forventningsfulde med deres udklædte børn.

Lad det være sagt med det samme, at de ikke har brasilianernes rytme og tem 1 perament. Det var en noget sløv opvisning allerede her på anden-dagen, og den følgende aften er det ikke anderledes.

Vejen til byen viser sig ikke at være helt så ufarlig som vi havde troet. Et par danskere kan berette, at de er blevet overfaldet ved højlys dag af tre unge mænd uden at der dog skete dem noget. Efter denne beretning bliver vi mere forsigtige, men må alligevel mod vores vilje vandre hjem gennem mørket (pærerne i gadelamperne er ødelagt), da det ikke er til at opdrive en taxa, fordi alle chaufførerne er henne at se på optog. Og man har ikke nogen taxa-central, men skal ringe til den enkelte vognmand. Heldigvis blev vi ikke udsat for noget.
Bustransfer kl.10 til *Caribe*-stranden på nordkysten, som efter vi har hørt er den bedste. Den er da også ganske god. Her er plantet et antal palmer, som kan give ly for solen.
Vandet er 23 grader, salt, og her er kun sandbund. I modsætning til andre strande på øen kan man svømme her uden større risiko, da stranden tildels ligger i læ af en lille klippehalvø, som er beboet af 40-50 pelikaner.
Når først man har valgt palme, kan man flytte med skyggen de næste 4 timer, til man bliver hentet igen af bussen. Man tager en dukkert, man hytter sit skind og passer på tiden, så man kan blive vendt, inden man brankes. Man kan følge pelikanerne flugt, og med mellemrum kommer der sejlskibe og små fiskerbåde om klippepynten.
Der er faktisk heller ikke så mange mennesker her, og som sædvanlig ligger de fleste, hvor man naturligt kommer ned på stranden, og hvor der er specielle stole med læsejl. Det er langt fra Copacobana, selv om der også her er T-shirt-sælgere (Ulla køber to med ara'er), og som en specialitet sælger børnene her figurer lavet af muslinger og sneglehuse.

Den friske vinde begrænser de sportslige aktiviteter til bat-spil med tunge bolde, så der er ikke meget at følge med i. Der er heller ikke mange af pigerne, der kan få det til at gibbe i en. I øvrigt er det meget begrænset, hvad der skylles op på stranden af muslinger og konkylier. Hvis ikke det allerede er slået i stkker i brændingen, tager sandslibningen resten.

Carnival
I Venezuela er karnevallet groet ud af folkloristiske traditioner, men er nu blevet mere en turistattraktion.
Venezuelanerne har indlemmet den brasilianske samba sammen med Trinadads steel bandmusik.
Op gennem 80'erne har Margaritta gjort, hvad det har kunnet, for at blive kendt for sit karneval, kraftigt støttet af lokale sponsorer. Mens brasiliansk karneval har seksuelle undertoner, er karnevallet her familiens og især børnenes. .

Rundtur på øen
For at se lidt mere til øen tager vi med på en dagtur med den danske guide.
På dansk manér indkøbes der store mængder af øl og vand til turen. De opbevares i den uundværlige polysterol-kasse med is, og der bliver budt flittigt.

Selskabets busser er alle brudt sammen, og har ikke kunnet laves på grund af karnevallet, så man har lånt en ordinær liniebus. Det fører til flere morsomme episoder, når folk ikke kan forstå, at bussen ikke standser, eller ikke vil have dem med. I øvrigt har buschaufføren sin lille søn med, som på et tidspunkt knytter sig

til Ulla.
Turen går igennem Santa Ana til *Asunción*, som er øens administrative hovedsæde, og som ligger midt inde i bjergene. Her er et museum indrettet i det gamle rådhus, som netop nu er under restaurering – men hvor der ikke er meget at vise. Mest interessant en **filtersten**, som har været anvendt til filtering af opsamlet regnvand, da øen ikke har naturligt grundvand. Det vand der bruges på øen kommer ad lange pipelines fra fastlandet.

Vandforsyningen til Margaritta føres frem fra fastlandet gennem to store rørledninger, en afstand på 23 km med ca. 4000 l i sekundet.
Selv om det siges at være rent, anbefales det at købe drikkevand, og på hotellet var der da også opstillet store drikkevandsbeholdere.

Her er naturligvis den sædvanlige opbygning omkring "Bolivar pladsen".
Herfra til den gamle fæstning *Santa Rosa*. Den ligger i nærheden af et stort privathospital (og i øvrigt et stort regnvandsreservoir). Den er ganske velbevaret, og her er udstillet pæne ting, først og fremmest våben og dragter fra spaniernes periode.

Kirken for "Madonna i Dalen"

En af øens hovedattraktioner er den lyserøde valfartskirke i *El Valle del Espiritu Santo*. Over for kirken er et museum, som bl.a. rummer alle de dragter, som den lille jomfru har været iklædt ved ceremonierne, men også de mange gaver, som folk har givet hende – enten som tak for mirakler eller blot for en sikkerheds skyld. Her er smykker, ure, ordner, sølv, guld og ædelstene.
Kirken i sig selv er ikke særlig prangende, men den kvindelige vagt mønstrer med kendermine, hvorvidt shorts eller bermudashorts er tilstrækkeligt tækkelige til at give adgang. Jeg måtte nøjes med at kikke fra døråbningen.

Lidt uden for *Pampatar* besøger vi en souvenirbutik, men der er nu ikke noget der kan friste, selv om de har nogle mindre kopier af en figur, som vi havde set i meget flot og stor udførelse på hotellet, da vi kom om søndagen. Men disse var ikke så pænt forarbejdede.

Vi kommer gennem en ganske frodig dal, *Fuentidueño*, hvor der er mange forskellige træer og frugter, bl.a. også nogle viftepalmer, som ellers ikke kan gro på øen.

Vi nærmer os nu den mest berømte og mondæne badestrand, *Playa El Agua*, ikke langt fra præsidentens sommerpalads. Det er en lang strand, og her er betydeligt

flere mennesker. Til gengæld er stranden ikke til at svømme fra, fordi brændingen slår meget hårdt, og blot på de to timer, vi var der, måtte livredderne ud tre gange med veste og livline. 60 drukner hvert år ved denne strand!
Vejen hjem går efter diverse omkørsler på grund af gravearbejder gennem et bjergrigt terræn med udsigt ned over små fiskersamfund. Et sted er blindeforbundet i færd med at oprette et enormt hotel med egen strand, golfbaner osv.
Turen slutter med et besøg på "vores" hjemlige fæstning, efterfulgt af en lokal cocktailspecialitet hos *Roberto*, inden vi bliver kørt tilbage til hotellet.

Befolkningen
Gennemgående er folk ret små, så selv Ulla føler sig på højde med situationen.
Afhængigt af hvor man befinder sig, præges bybilledet af spansk(europæisk) udseende, Amazon-indianerne, eller Andes-indianere.
Generelt er man rene og pæne i tøjet: cowboystof brugt på alle mulige måder.
Kvinderne har som oftest langt, mørkt hår, men i byerne ses dog flere med kort modeklip.
Både børn og voksne forsyner deres lange hår med alskens hårpynt, som der virkelig er et stort udvalg af i forretningerne.
Det gælder også øredingel-dangel.
De høje hæle er fortsat meget brugt, og man ser tit meget brede bælter, som ofte kun er til pynt.

Driverliv
Dagene på Margaritta ligner hinanden:
Efter morgenmaden afslapning, evt. lidt vask, inden afgangen med bussen til stranden.
Vi klarer os med at par medbragte øl, til vi bliver hentet igen ved 14-tiden.
Derpå afvaskning og hårvask, som er nødvendig ikke blot på grund af saltvandet, men navnlig fordi sandstormene på stranden i flere dage har lagt det fineste sandlag i hårbund, ører mm.
Afslapning ved poolen, hvor livet ved swimming-pool'en er stort set børnenes i børneafdelingen. Blæsten er så kraftig, at man ikke kan have en almindelig badebold, men må have en version, der fungerer som en tumling. Tilsvarende ville askebægre være nytteløse, hvis ikke man havde fundet ud af at binde asken med en våd serviet.
Derpå vandring til byen for at handle eller spise.

Efter spisning tilbage til hotellets bar til selskabeligt samvær med de dansker og nordmænd, der er på hotellet, for ikke at tale om vores alvidende og vidtberejste tysker, Horst, fra Bremen.

Norske Laila havde 50-års fødselsdag og hende gav vi fødselsdagssang på dansk og engelsk, så hun måtte tørre en tåre. Til gengæld gav hun så en runde – og efter at baren blev pakket sammen, måtte vi ty til egne midler. Det blev sent!
Det gjorde det også, den aften Horst og hans pige kom hjem fra Tobago ved 23-tiden, og hvor vi efter barens lukning gik i gang med champagne og hans gode

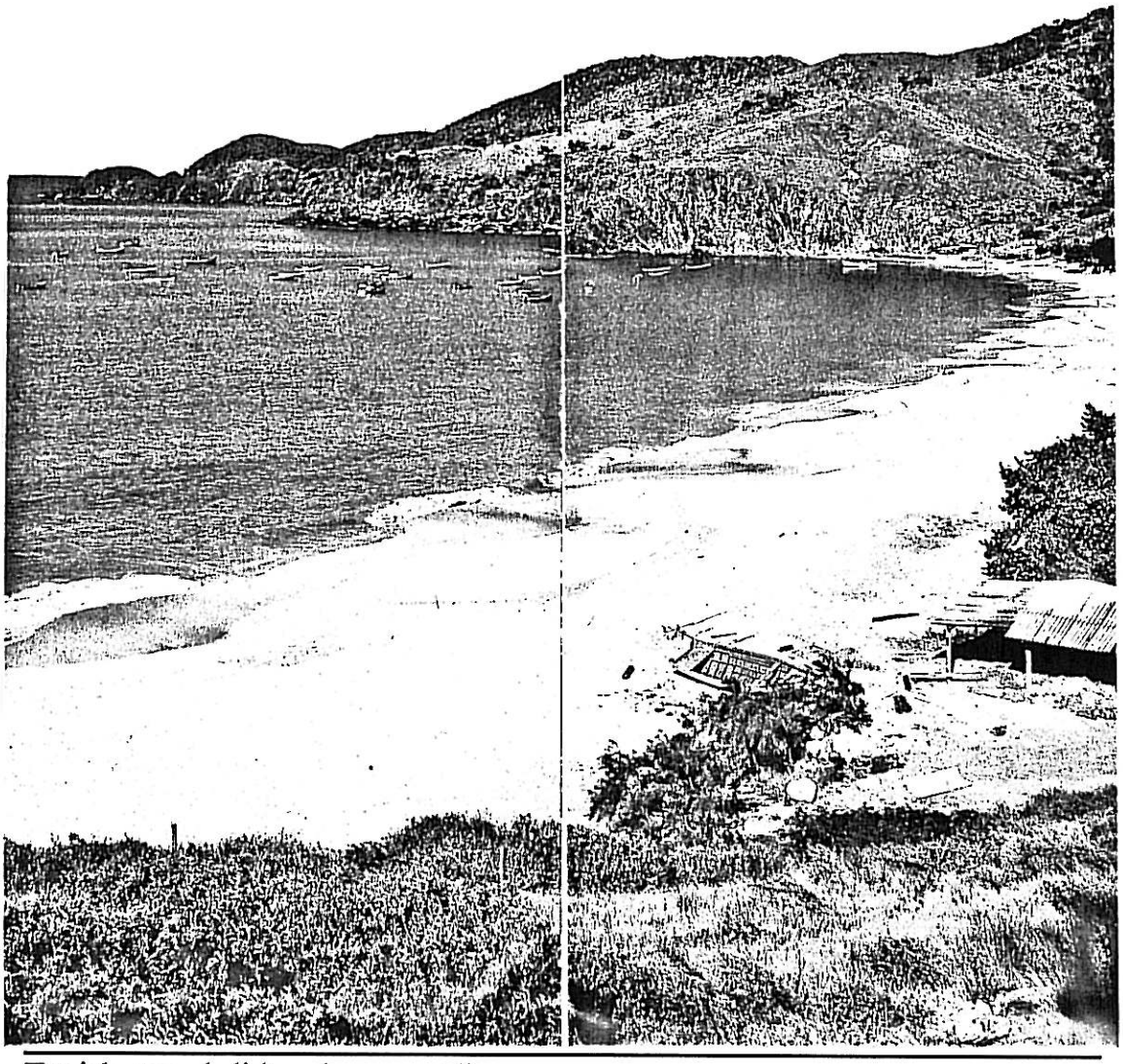

Typisk strand: lidt palmer og klipper

rom.
Faktisk er denne rom noget ganske andet, end det vi kender fra "Balle" eller "Stroh". Den smager virkelig godt og kan drikkes ren, blot med lidt lemon.

Af de danske gæster nød vi samværet med Arne og Yrsa (fra Amager), som vi var ude at spise med, og med Paul og Lis, som skulle møde deres datter og svigersøn, som sejler med "Naveren", og som netop nu var i området.
Hyggelige og sjove mennesker.

Konklusionen er, at Margaritta har givet os den afslappende uge, vi ønskede os, hotellet er godt og billigt, men at rejse hertil alene for at holde badeferie er dytr og dødsygt. Det må blive op til venezuelanerne at give den vækst, man forventer i turistbranchen, tiltrukket af de toldfri varer.

Hjemrejse

Som altid er den sidste dag lidt vemodig og kedelig, fordi man skal pakke og skal være ude af sin lejlighed i god til. På dette tidspunkt konstaterer vi, at vi har disponeret helt vildt med indkøb af cigaretter, og faktisk har vi også en ½ liter rom for meget.
Vi kan trække den til kl 12.30 ved pool'en, men så bliver kufferterne afhentet,
Til den angivne tid kommer bussen fra *Margarita Tours*, og vi vil da godt med, selv om vi egentlig ikke ved, hvorledes vi skal komme til lufthavnen. Vi har ikke talt med "vores" guide.
Da vi får at vide, at der ikke er flere pladser i bussen, sætter vi os til at vente på afhentning, men da vi har ventet et kvarters tid, bestiller vi en taxa og kører selv til Porlamar.
Da vi når frem, bliver vi afvist ved indcheckningen (jeg synes, vi har prøvet det før!). Et par behjælpelige, engelsktalende i køen hjælper med oversættelsen, og heldigvis er den dansktalende guide fra rundturen der også – og det viser sig, at vi faktisk står på hans liste! Vi har altså flere gange talt med ham, uden at han har været klar over, at vi som gæster fra "Seven C's" også var hans!
Vi kommer dog med et i øvrigt full-book'et fly.

Mad

Man spiser godt og rigeligt i Venezuela.
Den mest udbredte spise er Arepas, som er det lokale brød, en lille bolle, som altid serveres varm.
Der er et godt udvalg i velhængt kød og i fisk, så der blev svælget i røde bøffer og lækre fiskeanretninger (her skal blot nævnes Ullas kæmpehummer og Jørgens benfri ørred).
Til morgenmaden er der frugt, røræg, bacon, pandekager, varme kødretter og brød.
Smørret smager væsentligt forskelligt fra vores, og Jørgen holdt helt op med at bruge smør.
Og billigt er det: en aftnen med kaffe, cocktail, hovedmåltid med øl, kaffe med en lille én (eller flere): kr.170 for to!

Tjenernes kvalitet er svingende, men vi var dog på to absolut gode restauranter med top-betjening. På vores eget hotel var det kun den store neger, Raymond, der var sig sit job bevidst. Han havde også en fin humor, så af hensyn til ham, spiste vi på hotellet den sidste aften.

For sidste gang kommer vi så til Maiqueta-lufthavnen, og vi hyrer en drager til at gå med kufferterne til den internationale lufthavn lige ved siden af. Da der er mange timer til vi skal af sted, sørger han for at fragte det hele op i en ventesal på førstesal.
Her findes nogle butikker og spisemuligheder, men ellers er det mest interessante, da vi opdager, at rotterne har fundet ud af at bo i de faste bænkes jernrør.

Ved 20-tiden vandrer vi med vores pakkenelliker til British Airways – og skal atter gennem deres egen specielle kontrol. Det tager tid, men er ret betryggende. Inde i det toldfri område har stort set alle forretninger lukket, da vi når igennem alle kontrolfunktonerne: ud over British Airways, er der udrejsekontrol, kontrol af lufthavnsskat og baggageafgift, og paskontrol.
Vi finder dog en afsides beliggende restaurant, hvor vi bruger de sidste bolivarer.

Turen til London går næsten en time hurtigere end planlagt. Vi sidder atter i midtersektionen, og tro det eller ej: Ullas nabo er samme finne som på udturen!

I London er der kun lige tid til en "pint" før afgang, og vi kommer planmæssigt til Kastrup. Her møder Bodil os i fingeren, og drengene, Axel og Tove samt John og Solveig danner resten af velkomstkomiteen. Derefter er der arrangeret fællesspisning med familie og venner, så vi kan komme af med de første indtryk.

Efterskrift
Der blev taget 12 film, som blev sendt til Flensborg for at spare ca.350 kr. Men ventetiden var ubehagelig og upopulær, da vi jo altid plejer at have filmene monteret til visning inden en uge.